

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABOR* iznaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
da umom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—, za ino-
smetno D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIK: O. se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. na-
stopje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
on št. 24. Bliž postnoscakoval na-
em šte. 11.737.

Na naročila brez denarja se ne
zira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, nedelja 16. julija 1922.

Številka: 158.

Zaščita manjšin.

Kakor je poročal pred par dnevi
zagrebški »Jutranji List« iz Zeneve,
namerava Zveza narodov vspostaviti v
Romuniji Češkoslovaški ter v Jugo-
slaviji posebne nadzorstvene komisije
za zaščito manjšin. Te komisije, ki
naj bi sestojale baje iz »neutradnih« in
nepripravnih oseb, bi imele glasom
to vesti nalogo, sprejemati pritožbe
pripadnikov manjšinskih narodov v
teh treh državah, jih preiskavati ter
poten izročati centrali Zveze narodov
v Zenevi v končno odločitev. Vest je
sicer malo čudna, toda ker vemo iz
izkušnje, da je v današnjih dneh vse
mogoče, ni izključeno, da ni brez pod-
lage ter da Zveza narodov res namera-
va postaviti manjšinam v državah
male antante svoje jerobe. Zato je ne-
obhodno potrebno, da se tudi mi malo
podrobneje pobavimo s to zadevo ter
jasno in odkrito povemo svoje mnenje.

Stoječ na odločnem stališču, da ima
vsak narod pravico do obstanka, tako
celoti kakor v posameznih delih in
to v lastni državi in v tujih državah,
dobravamo v principu zaščito naro-
dov, od katere bi imeli veliko dobrega
lahko tudi naši rojaki na Koroškem in
v Primorju. Kot ljudje, ki smo živeli
dolga leta v mešanji ozemljih in smo
bili tudi sploh mi Slovenci celokupno
do razpada Avstrije v tej pravzaprav
le narodna manjšina, pa vemo, da je
reba razločevati med manjšino, ki je
kompaktna in naseljena na gotovem
ozemlju iz pradavine ter me manjši-
no, ki je pomešana med večino ter je
bila tja zanesena komaj v zadnjih sto-
letjih ali desetletjih ter umetno vzdr-
ževana od tujih vladnih močev. V
škodo avtohtone večine in to čisto ali
delno redno potom potujčevanja večj-
narjev. Dočim je samoočeno jasno, da
priznavamo za prvo pravico zaščite,
lo za drugo kategorično zanimako in
odklanjamo. Taka manjšina, katero je
vzgojil tuji režim umetnim potom, ni-
ma nikake pravice do privilegijev za-
ščite, ker sploh nima niti pravice do
nadaljnega obstoja. Tujci, ki se nasil-
no in samolastno vseli v hišo, ima go-
podar pravico vreči ven. Isto velja za
tuke v tuje narodno ozemlje samolast-
no uninjene manjšine.

Kakšne manjšine imamo mi v Ju-
goslaviji, predvsem se v Sloveniji? Pr-
vo ali druge? Na to vprašanje je samo
en odgovor: — druge! Slovensko ozem-
lje, to so pokrajine, na katerih je kom-
paktno prebivalo naše slovensko ple-
me, so se nekoč razlegale od Vidma v
Italiji preko Primorja, Kranjske, Šta-
larske in Koroške vse do Nižje Avstri-
je, Solnograške in Tirolske, na drugi
strani proti severovzhodu pa do sred-
nje in gorenje Donave. To je bilo naše
narodno ozemlje, naša pravna last. —
Vsi tujci, Nemci, Madžari in deloma
tudi Italijani, so se vrinili v naše
ozemlje daleko pozneje brez našega
dovoljenja, proti naši volji in nasilnim
potom. Zato so tujci v naši hiši in
potom nimajo nikake pravice do za-
ščite. Posebno kar se tiče specijelno na-
jih maloštevilnih po raznih krajih na
Koroškem, Koroškem in Kranjskem
naseljenih Nemcev, vemo, da jih je
pridobil sem komaj v zadnjih desetletjih
nasilni nemški »Drang nach Süden«.
To so protipravno v naše ozemlje uri-
njeni tujci in kot taki naši gosti katere
mi lahko pustimo tu, ali pa jih po-
sljemo tja, odkoder so prišli njihovi
predniki, nikakor pa jim ne moremo
priznati pravice, ki bi jih jim priznali v
sličaju, ako bi bili tu pred nami že
naseljeni. Strogo pa moramo deliti te
v dve skupini, namreč v potomce
pravih k nam priseljenih Nemcev ter
v ponemčene Slovence ali nemčurje.

Velik požar na Pragerskem.

Škoda znaša 1 milijon kron.

Maribor, 15. julija. (Izvir. poroč.)
Danes okrog 6. ure zjutraj je nastal
v sušilnici opekarne Steinklauber na Pra-
gerskem požar, ki se je v kratkem raz-
širil ter ogrožal vso opekarno. Požar
je zapazilo delavstvo še pravočasno ter
se je takoj lotilo gasilnega dela. Visoki
zublji in dim, ki se je dvigal iz gore-
če stavbe, kakor tudi zvona so kmalu
privabili na lice mesta številno ljudstvo
ki se je v vne mo udeleževalo gašenja.
Cim so dospeli na kraj požara tudi po-
zarne brambe iz Sp. Poljskave, Cirkovcev,
Sikol in iz Slov. Bistrice, so se vse ne-
mudoma lotile dela. S pomočjo doma-

čega prebivalstva, ki se je prav tako
hvalevredno obnašalo, je bilo mogoče
požar že okrog 8. ure lokalizirati. Ra-
zen materijalne škode, ki se ceni na
1 milijon kron, ni bilo žrtv. Zgorela
je sušilnica, vendar pa se je čelo iz te
posrečilo spraviti na varno nekatere
stroje. Strojarna sama, kakor tudi o-
stali objekti so ostali nepoškodovani.
Kot vzrok požara se navaja, da je bila
peč v sušilnici premočno zakurjena in
da je izbruh požara baje zakrivil delo-
ma tudi tamošnji čuvaj ali kurjač s svojo
predolgo odsotnostjo.

Umirajoča konferenca. — Ruska delegacija zapusti Haag.

Haag, 14. julija. (Izv.) Danes po-
polodne se je vršila še ena seja podkomi-
sije za kredite z Rusi. Predsednik Ave-
zanno je izjavil, da je po dogodkih v
podkomisiji za zasebno lastnino nemogo-
če, nadaljevati z Rusi pogajanja glede
krediteov. Izjavil je nadalje, da so nerus.
delegacije pripravljene še vedno za spo-
razum. Če imajo Rusi še kake predloge,
je zdaj še čas, da jih predložijo. Litvi-
nov je odvrnil, da nimajo Rusi nobenih

predlogov več. Po daljši debati je bila
seja zaključena.

Haag, 14. julija. (Izvirno.) Druga
podkomisija za dolgove je sprejela pred-
log angleškega zastopnika, katerega je
podpiral tudi predsednik Alphand, da se
smatra za koristno, še nadaljevati poga-
janja z Rusi.

Haag, 14. julija. Govori se, da bodo
Rusi jutri zapustili Haag, ker ne marajo
podpisati konferenčnega zapisnika.

Nesramnosti italijanskega časopisja.

Rim, 14. julija. (Izv.) Listi obžalnje-
jo odlok vrhovnega sveta v vprašanju
Črne gore, češ, da je to smrtna obsodba
te dežele. Izražajo pa upanje, da bo ta
nepremagan narod, ki je kljuboval Tur-
kom, znal postopati tudi s svojimi tlačit-
eljci. (Stališče italijanskih listov pomeni
višek sovraštva napram naši državi. U-
jedinjenje Črne gore z Jugoslavijo je

sklenila velika večina črnogorskega
ljudstva. Črnogorci so zavedni Srbi. Ita-
lija pa se zavzema za črnogorsko dina-
stijo in njene priveske, ne pa za ljudstvo.
Kako sploh more pošten Italijan govoriti
o tlačiteljih, ko neoficijelna Italija bar-
barsko zatira slovensko manjšino v Ju-
lijski krajini! Zavezniki, pa taki! Ured.)

BEOGRAD ZA ZGRADBO MEDICIN- SKE FAKULTETE.

Beograd, 15. julija. (Izvirno.) Beo-
grajska mestna občina je dala na raz-
polago stavbišče za zgradbo medicinske
fakultete v Beogradu. Obenem naj bi
se zgradila tudi za to fakulteto potrebna
bolnica.

PROSLAVA FRANCOSKEGA NAROD- NEGA PRAZNIKA V ZAGREBU.

Zagreb, 14. julija. (Izvirno.) V
spomin na padec bastilje dne 14. decem-
bra 1789, ko je francoski narod podrl
odstranil zadnji spomin in znak suženj-
stva in tlačanstva, se je proslavil, kakor
vsakoletno, tudi včeraj narodni praznik
francoskega naroda. Na poslopju fran-
coskega konzulata, kakor tudi drugih
konzulatov so se razobesile zastave.
Francoski konzul je med 10. in 12. uro
sprejemal čestitke raznih korporacij in
honoracijev.

ITALIJANSKA SPIJONAZA?

Beograd, 15. julija. (Izv.) Na na-
ši meji proti Italiji se je v zadnjem
času zopet pojavilo večje število ita-
lijanskih poštnih golobov.

ZBOR JUGOSLOV. UČITELJSTVA V ZAGREBU.

Zagreb, 15. julija. (Izv.) Dne 5.
avgusta t. l. se vrši v Zagrebu prvi
sestanek Udruženja jugoslovenskih u-
čiteljev.

KOLERA V BUKARESTI.

Beograd, 15. julija. (Izv.) Mini-
strstvo za narodno zdravje je doznalo,
da se je ugotovilo v Bukarešti več

slučajev azijske kolere. Da se prepreči
prenos te nevarne bolezni na naše o-
zemlje, je izdalo ministarstvo stroge to-
zadevne odredbe.

KONCENTRACIJA SOCIJALNE DEMOKRACIJE V NEMCIJI.

Berlin, 14. julija. (Izv.) Socialisti-
čne frakcije neodvisnih v državnem
zboru so včeraj po predhodnem dogo-
voru voditeljev v ločenih sejah skleni-
le, da se zedinijo vse socialno demo-
kratične frakcije k skupnem delu.

KORFANTI — POLJSKI MINISTR- SKI PREDSEDNIK.

Varšava, 14. julija. (Izv.) Glavni
odbor sejma je izvolil z 219 proti 206
glasovom Korfantija za ministrskega
predsednika.

PROTIDRAGINJSKI NEMIRI V BUDIMPESTI.

Budimpešta, 14. junija. (Izv.)
Socialno demokratska stranka je pri-
redila danes zvečer protestni shod za-
radi naraščanja draginje. Po shodu je
prišlo na več mestih do nemirov, tako,
da je morala policija napraviti red. —
Par oseb je bilo aretiranih.

BORZA.

Zagreb, 15. julija. (Izv.) Pariz 6.80,
Curih 16, London 3.71, Berlin 18.50, Du-
naj 0.28, Praga 1.88, Milan 3.65, Dolar 82,
Budimpešta 0.65.

Curih, 15. julija. (Izv.) Sklepni
kurz.) Zagreb 1.52%, Dunaj 0.0175, žig-
krone 0.02, Praga 11.75, Newyork
5.121%, Berlin 1.16, Pariz 42.90, London
23.17, Italija 23.67%, Budimpešta 0.42,
Varšava 0.09%, Bukarešta 3.33.

Dočim prvim kljub temu, da so se ur-
nili v našo nasilno, lahko vendar pusti-
mo, da ostanejo še nadalje to, kar se
bili, torej Nemci, a gosti, imamo na
drugi strani popolno pravico napraviti
iz drugih zopet to, kar so bili njihovi
predniki, to je: — Slovence. Zato je
izven vsake debate, da bi kdaj mogli
dovoliti kakršnokoli »manjšinsko za-
ščito« za razne Jeglitsche, Sinkowi-
tsche, Suppanttschische, Tomaschitze,
Löschnigge itd. Ti so bili nekoč sinovi
našega naroda, Jegličji, Sinkovičji, Zu-
pančičji, Tomažičji, Lešniki itd. in mo-
rajo to tudi zopet postati.

Podobno kakor v Sloveniji pa je se-
veda tudi v ostalih pokrajinah Jugo-
slavije, zato »zaščite manjšin« razen
par prav malih izjem, sploh ne more-
mo dovoliti. V naši državi sploh ni na-
rodnostnih manjšin, ampak so samo
maloštevilni tuji kolonisti, vrinjeni
tuji ter še bolj številni renegati, na-
silno potujčeni sinovi našega naroda.

Zato odločno odklanjamo namero
Zveze narodov vspostaviti v naši dr-
žavi komisije za zaščito narodnostnih
manjšin. Na drugi strani pa odklanja-
mo to zaščito tudi s stališča čuvanja
naše državne avtoritete. Mi smo suve-
rena država, v katere notranje zadeve
se nima pravice vtikati nobena tuja
izvendarjavna oblast. Oni »manjši-
narji«, ki so prostovoljno sprejeli naše
državljanstvo, so se s tem sami podre-
dili naši državni nadoblasti ter se de
facto priznali za Jugoslovence, torej
sedaj že a priori nimajo več pravice
iskati tuje pomoči. Oni pa, ki niso ho-
teli postati naši državljani, tudi ne
potrebujemo zaščite, ker so se sami iz-
ključili iz naše države in torej lahko
gredo, ako jim pri nas ni prav. Pravi-
co zaslišavanja in reševanja pritožb
naših državljanov pristojna torej edino
in izključno našim državnim oblastem
in nikomur drugemu, najmanj pa ka-
ki imperijalistični zavarovalni družbi,
kakršna je famozna Zveza narodov,
katere oredbe in sklepi za nas niso
obvezni. Tretjič pa odklanjamo tako
zaščito tudi iz enostavnega vzroka,
ker se hoče prakticirati le v Jugosla-
viji Češkoslovaški ter Romuniji, do-
čim v Italiji, Avstriji, Madžarski,
Franciji, Poljski itd. ni nikakega go-
vora. Dokler naše avtohtone in kom-
paktne manjšine v Italiji in na Koro-
škem ne bodo deležne nikake zaščite,
toliko časa nečemo z Zvezo narodov
niti govoriti o kakih njenih »komisi-
jah za zaščito manjšin« v naši državi.
S takimi komisijami pokuši Zveza
narodov svojo srečo lahko v afriških
kolonijah proti Angležem, Francozom
in Italijanom, ne pa v naši Jugoslaviji
in v ostalih državah male antante.

Politična kriza na Poljskem.

Poljska preživlja mučno politično
krizo. V dveh ozirih je značilna in u-
sodepolna za konsolidacijo poljske re-
publike:

Na eni strani se opaža razkroj vse-
ga političnega življenja. Strankarski
boji so razvneli do skrajnosti. Parla-
ment kaže vedno manj sposobnosti za
pozitivno delo. Stranke neprestano me-
čejo vladi polena pod noge. Prejšnji
finančni minister Mihalowski je bil
nedvomno zmogel finančnik. Pripravil
je dalekosežen sanacijski načrt, kate-
remu največji nasprotniki niso mogli
odreči temeljitosti. Parlament pa je ta
načrt pohabil in pošteno oklestil pred-
lagani zakon o enkratni oddaji premo-
ženja, tako da niso na pr. kmetije, edi-
ni beati possidentes, žrtvovali za drža-
vo niti četrtine tega, kar bi bili mora-
li. Tudi zunanji minister Skirmunt je

bil neprestano napadan zdaj s te zdej z one strani, dasiravno ni mogel nihče stvarno prigovarjati njegovi zunanji politiki.

Na drugi strani pa podpira te parlamentarne težkoče nerazčiščeno razmerje s predsednikom države Pilsudskim. Današnja kriza je pravzaprav nekakša tiha borba med Pilsudskim in nekaterimi močnimi strankami. Teoretično se spor suče okoli nekega člena državne ustave, ki določa predsednikovo razmerje napram vladi. Praktično pa je borba proti predsednikovi osebi, ki ne uživa splošnih simpatij. Njegovi ponovni javni izstopi so ga potegnili v vrtinec politične borbe in nekoliko škodovali njegovi avtoriteti pred ljudstvom.

Po padcu Ponikowskega, ko so se izjalovila pogajanja z vsemi drugimi strankami, je predsednik Pilsudski izbral politično nevtralnega osebo, sicer svojega osebnega prijatelja Sliwiskega in ga postavil na čelo novega kabineta. Toda novi ministrski predsednik je doživel neprijetno razočaranje: ostal je le 24 ur na svojem mestu. Bilo je izključeno, da bi si mogel pridobiti večino v parlamentu. Komaj je prečital svoj program, že se je dvignila proti njemu parlamentarna večina in na predlog narodnih demokratov sprejela nezaupnico Sliwinskemu in njegovi vladi.

Ta poraz Sliwiskega ni bil namenjen toliko njegovi osebi, kolikor enemu, ki je stal za njim. Tudi če se v javnosti ni eklatantno naglašalo, je vendar vedel ves političen svet na Poljskem, da je bil sunek namenjen prezidentu Pilsudskemu. Kljub temu pa nikdo ne uga nastopiti z odprtim sceptrom in na grožnjo Pilsudskega, da bo podal demisijo, odgovarjajo stranke na ta način, da skušajo ustvariti nekako kompromisno vladno.

Poljska namreč še nima redno izvoljenega prezidenta. V jeseni t. l. bodo najbrž razpisane volitve novega parlamenta in državnega predsednika. Praški »N. Listy«, iz katerih zajemamo te podatke, trde, da za mesto bodočega prezidenta poljske republike kandidira poleg Paderewskega tudi prejšnji ministrski predsednik Ponikowski, ki ne more odpustiti Pilsudskemu, da ga je z nasilno gesto odstranil od državnega krmila.

Tako se kriza zavlačuje ravno v teh dneh, ko poljski štab zahteva močno avtoriteto, ker je stanje v Gornji Šleziji ter na sovjetskih in ukrajinskih mejah vsak dan bolj opasno.

Kako je v Bolgariji?

Ker naši klerikalni listi kaj radi zamigujejo o »idealnem« režimu Stambolijskega v Bolgariji in ga stavijo za vzgled našim politikom, pri našemo v odlomku dopis iz Bolgarije,

Feuilleton.

Odkritje spominske plošče na rojstni hiši Janeza Mencingerja se je vršilo v nedeljo 9. t. m. v Brodu pri Bohinjski Bistrici. Denarna sredstva za ploščo in vsa druga dela so nabrali vrli Gorenjci, pred vsem pa Bohinjeci, ki se zavedajo pomena našega pisatelja pokojnega dr. Janeza Mencingerja. Plošča nosi sledeči napis: »V tej hiši se je rodil 26. marca 1833. dr. Janez Mencinger, pisatelj, buditelj slovenskega naroda ter glasnik Bohinja.« — Svečanosti otvoritve je prisostvovalo poleg domačinov in bližnjih okoličanov tudi lepo število zastopnikov drugih delov Slovenije, osobito pa kulturnih in sokolskih društev. O Mencingerju in njegovem delu je govoril urednik njegovih spisov, ravnatelj dr. Josip Tominšek iz Maribora.

Tržaška Glasbena Matica je te dni vključila svojo letošnjo glasbeno šolo, ki je uspela jako dobro. O zaključku priredi Matica danes v soboto v dvorani Delavskega konsumnega društva pri Sv. Jakobu javno produkcijo gojencev in gojenk. Na sporedu produkcije so klavirske, violinske in pevске solotečke, nastop violinskega koncertnega zbora gojencev ter društvenega moškega kvarteta. Pozitivno delo te Glasbene Matice v našem tuznem Trstu moramo pozdraviti z največjim veseljem, ker je delo na glasbenem polju vedno tudi plodonosno na

ki je izšel v češkem socialističnem listu »Česke slovo« z dne 12. t. m.

V Bolgariji kipi življenje. Inteligenca in delavstvo se pripravlja za odločen obračun z nasilnim režimom Stambolijskega, ki se po svojih metodah vedno bolj približuje politiki Moskeve.

Znano je, da se je Stambolijski sprijel s profesorji sofijske univerze, ker niso hoteli odobriti njegovega pravovisa. Iz tega spora je nastal oster konflikt, ki se je izpremenil v pravo borbo med znanstveniki in kmečkim diktatorjem. Ker se agrarnemu mogotcu ni posrečilo disciplinirati »upornih« profesorjev, je sedaj izdal novi ferman. Odredil je, da imajo dijaki pravico voliti profesorje. Ta odredba je koncesija komunistom, dasiravno so komunistični dijaki v veliki manjšini. Drugi ferman prepoveduje profesorjem sodelovanje v političnih strankah z izjemo poljedelske stranke (Stambolijskega). Hkratu je zagrozil, da bo v slučaju nadaljnjega upora osnoval novo, popolnoma državno univerzo in ustavil vse plače in stroške za dosedanje univerzo.

Profesorji so sklenili izdati apel na ves narod in na celo Evropo ter protestirati proti nasilju in profanaciji znanosti, ki jo izvaja Stambolijski. Iz borbe z univerzo bo nastal evropski škandal, ki gotovo ne bo časten za bolgarski narod.

Brezobzirnost, s katero Stambolijski postopa nasproti drugim zavodom in slojem, izvzemši njegove zveste pristaje, je izzvala ne le celo vrsto protestov, marveč tudi akcijo, da se država otrese njegove tiranije. Tako je bil dosežen sporazum med opozicijskimi meščanskimi strankami in sicer med demokrati, radikalci in združenimi naprednjaki, ki ustvarijo enoten radikalno demokratično napredni blok, ki se bo ostro spoprijel s Stambolijskovo poljedelsko stranko.

Za slučaj, da bo novi blok zmagal v volilnem boju, kar je zelo verjetno, ker se je tudi na deželi razpaslo nezadovoljstvo s Stambolijskim, so se člani bloka zedinili, da stopi na čelo nove vlade šef demokratske stranke Malinov, ki bi tudi vodil zunanje ministrstvo.

Vsi bolgarski listi maglašajo potrebo, da se razpusti bolgarski državni zbor. Stambolijskemu je namreč kongres njegove lastne stranke naročil, da odkloni zahtevo reparacijske komisije glede carinske in finančne kontrole. — Ker pa reparacijska komisija trdovratno vztraja na svoji zahtevi, preostane Stambolijskemu dvoje: ali se ukloni reparacijski komisiji in pride v konflikt z lastno stranko, ali pa ne sprejme njenih pogojev in prisili reparacijsko komisijo k odredbam, ki bi ga onemogočile za vedno. V vsakem slučaju je treba, da ljudstvo samo odloči o nadaljnji usodi vlade Stambolijske.

narodnem polju, saj je pesem bila tišča, ki nas je vodila skozi stoletne borbe do zmage in bo vodila tudi naše nesvobodne tržaške in primorske rojake skozi temo na solnce bodoče svobode. »Pač mnogo vzeli ste mi, mnogo, a enega mi uzeli niste — to je glasov nebeških dar, to pesmi so srebrnočiste...« je pel nekoč Simon Gregorčič. In kakor ni njemu nihče mogel vzeti »pesmi srebrnočiste«, tako jih tudi našemu narodu v Primorju in v Trstu ne bo uzel.

Drugi koncert »Učiteljske zveze« v Gorici. Dne 8. t. m., o priliki trodnevne zborovanja slovenskega učiteljskega na Primorskem v Gorici je priredil pevski učiteljski zbor svoj drugi koncert. Kako velik uspeh je doživel prvi koncert »Učiteljske zveze«, o tem smo svoječasno poročali. Spored je bil tokrat krajši nego pri prvem koncertu in tudi bolj izklesan. Zbor sam je pokazal še večjo tehniko in je brez strahu prešel čez velike težave. Mešan zbor je nastopil s šestimi zbori, moški z enim. Razen Sajovčevega »Spomladnega speva« so se vsi drugi zbori peli na novo. Poleg tega en ženski duet, trije samospevi, dva melodrama, in tri slovenske klavirske skladbe. Spored je bil naslednji 1. Ivan Grbec: Otroci molijo; A. Lajovic: Spomladni spev; Anton Frgar: Z glasnim samom. (Mešani zbori) 2. Janko Ravnik: Iz Seguidille: Ljubezen moje mladosti... Marj Kogoj: Istrski motiv. (Samospeva, pel A. Samin). 3. Recitacije: Skozi

skega. Za to so volilne priprave v polnem toku. Stambolijski zaupa svoji vladni moči, opozicija pa drugemu, naravnemu zavezniku: ljudskemu nezadovoljstvu.

Politične vesti.

* Načelno stališče. V »Straži« objavlja g. R. članek »Naše načelno stališče«, ki v njem razmotriva stališče SLS napram plemenskem in verskemu vprašanju. Pisec izhaja iz svojih premis in pride do sklepov, ki so lahko logični in jasni, ki pa stoje v očividnem nasprotju s praktičnim življenjem. Mi ne bomo na dolgo in široko razpravljali o tem, koliko ima pisec prav in koliko nima, že zato ne, ker se ne strinjamo v premisah: to je v svetovnem nazoru. Pribijemo le, da je praktična politika klerikalne stranke že neštokrat zatajila svoja teoretično lepa ali vsaj zanimiva načela in da pisec tega ali ne vidi ali pa noče videti. Nad vse značilen pa se nam zdi pasus, da je SLS popolnoma neodvisna od te ali druge versko-cerkvene organizacije, ne pozna nobenih meja v političnem udejstvovanju drugovercev v okviru njenega programa in da so lahko njeni polnovredni pristaši na pr. tudi Alahovi verniki. Te trditve naravnost bijejo v obraz resnici. Nikdo ne more tajiti, da so tradicije SLS izključno katoliške; njen program je osnovan na Mahničevi filozofiji, ki je — kakor znano — intrinsigentno katoliška. O tem, da klerikalna stranka zastopa v političnem življenju interese katoliške cerkve in njeni hijerarhi, ni bilo še pred leti nobenega dvoma in se stranka tudi ni tega sramovala. Značilno je, — o tempora, o mores! — da danes kliče na pomoč neko megleno krščanstvo, ki v realnem življenju niti ne obstoja, kajti krščanstvo predstavljajo v glavnem tri velike cerkve: katoliška, pravoslavna, protestantska. Vsaka teh cerkev se proglasa za edinozveličavno in vsaka ima interese na tem, da se razširi in si pridobi kar največ vpliva na javno življenje. Verska toleranca je bila tem cerkvam le vsiljena, sicer pa je že v naravi cerkve same, da ne prizna drugoverških nazorov, ker s tem profanira lastne. Kaj bo pač rekla pošena duhovščina, ko sliši, da katoliška stranka taji svojo preteklost in vabi v svoje vrste vse ljudi brez razlike vere? Saj vendar katoliška duhovščina vedno povdarja, da ima katoliška cerkev pravico, udeleževati se političnega boja in se boriti za svoja načela in svoje pravice. Če SLS ni več katoliška stranka, kam naj gre katoliška duhovščina? Če se bori za načela roko v roki s protestanti, pravoslavni, muslimani, katera načela so neki prava, ko si nazorji in interesi tako nasprotujejo? Ali pa je katoliška toleranca le trnek za drugoverške ribice? Očividno tukaj ni

vse jasno in res načelno! Mogoče spodje, ki to pišejo, tudi niso prepričani katoliki in so le po svoji vzgoji etičnih idealih kristjani — to smo tudi mnogi svobodomislec. Ne gledajmo na vse to teoriziranje je jasno vsaj ljudem, ki mislijo brez predsodkov, da je SLS katoliška stranka in povrh tega klerikalna t. j. ona zlorablja vero za politične namene in politiko za cerkvene namene.

* Kriza v vladi odgodena. Da se razširijo važne in nujne zadeve (proračun ameriško posojilo, pragmatika itd.), je demokratski klub sklenil, da suspendira vprašanja kandidatur za notr. ministrstvo in za državni svet vse dotlej, da se sprejme proračun. O tem sklepu je Davidović obvestil Pašića, ki je poročal radikalnemu klubu. S tem je odstranjena nevarnost, da bi proračun ne bil sprejet pred 1. avgustom.

* Generalna debata o proračunu je bila v narodni skupščini 14. t. m. končana. Stvarno in temeljito sta o stvari razpravljala v tej seji predsednik fin. odbora dr. Veljković in referent odbora dr. Sečurov, nakar je bil proračun v načelnem glasovanju z 164 proti 44 glasovom sprejet. Poslanci SKS so se odtegnili glasovanju.

* Disciplinirani italijanski poslanik. Italijansko časopisje ostro napada italijanskega poslanika v Beogradu grofa Manzoniya, ker je sprejel predsednika reške republike Zanellija in z njim konferiral. Časopisje zahteva strogo kaznovanje poslanika. Manzoni je glasom najnovejših poročil italijanskih listov že odpoklican.

Na Poljskem je predsednik Pilsudski poveril sestavo vlade Korfantyju.

Naša severna meja.

Kakor smo na kratko poročali v predzadnji številki našega lista, je mednarodna razmejitvena komisija na svoji zadnji seji dne 11. julija t. l. določila zadnje podrobnosti naše severne meje napram republikli Nemški Avstriji.

O poteku končnoveljavne meje med obema državama doznavamo sledeče podrobnosti: Na Podkorenskem sedlu, čegar državna pripadnost je bila dalje časa sporna točka med obema zainteresiranima delegacijama, je prišlo končno do sporazuma v tem smislu, da tvori tamkaj novo državno mejo bivša deželna meja. V odseku od Košenjaka do Ovševe poteka meja kakor sledi: Od Košenjaka ob Velblskem potoku do izliva v Dravo, nato pa v severozapadni smeri kake štiri kilometre ob Dravi. Tu zavije proti jugozap. skozi občino Libelice, severozap. od vasi istega imena ter preseka občino Libeljska gora in vzhodni del občine Gradišče. Odtod vodi meja v zapadni smeri ter se krije z dosedanjjo mejo katastralne občine Strojna in Gradišče, kjer se nato obrne proti jugu

gozd je šel (Kette). Narodna balada: Mornar. (Recitacija Alberta Široka s klavirskim spremljanjem Marija Kogoj). Odmor. 4. Anton Lajovic: Ne povem vam zakaj... (Duet za ženske). 5. Vazilij Mirk: Capriccio; Dr. G. Krek: Bagatela; Vazilij Mirk: Rapsodija. (Klavis, igrala Gita Bortolotti). 6. Emil Adamič: Kregala se baba in devojka. (Moški zbor); Mlad vojak po vasi jezdi; Anton Lajovic: Napitnica; Bolet kovača. (Mešani zbori). Koncert je uspel istotako sijajno in umetniškem moralnem, kakor tudi gmočnem oziru. Naše vrlo primorsko učiteljsko vrsto s svojimi koncerti veliko kulturno-prosvetno in narodno delo.

Akcijska za Srbsko Matico v Novem Sadu. Te dni se je obrnila Srbska Matica v Novem Sadu na širšo javnost s pozivom na vpisovanje v redno članstvo. Članarina znaša letno 12 Din. za kar doka društveniki koledar in druge književne izdaje. Za letošnje leto bo vsak član dobil poleg koledarja še pet poljudnih knjig. Srbska Matica v Novem Sadu je podobna naši slovenski Mohorjevi družbi, samo da je seveda boljša in ne uganja strankarstva in demagogije. Srbska književna institucija, ki je podobna naši Slovenski Matici ali pa Hrvatski Matici v Zagrebu, ki izdaja torej publikacije bolj za inteligenco, pa je Srbska književna druga.

Dva nova srbska preveda. V založbi S. B. Cvijanovića v Beogradu sta iz-

šla te dni dva preveda Peira in Nansona »Knjiga ljubavi«, zbirka pesmi po uzoru Solomonove »Pesmi nad pesmami« ter Daria Nicodema roman »Zlata Doras«. »Zlata Doras«, delo italijanskega avtorja, je roman mlade moderne žene, poročene s starcem. Roman je zelo zanimiv in ga bo posebno srbski ženski svet prav rad vzel v roke. Priporočamo ti dve deli pa tudi onim Slovincem in Slovenkam, ki se ne strajajo cirilice.

Smrt »kralja bohémov«. Te dni su na pariškem Pere Sachaise pokopališču pokopali moža, ki je bil v pariških literarnih krogih znan kot »kralj bohémov«. Ta mož je bil Adalbert Biard de Gherardine, potomec stare francoske plemenitaške rodbine. Po končanem vsenčiliškem študiju je zapustil svojo rodbino ter živel v Quartier Latin kot bohém. Bil je reporter lista »Liberté«, gledališki igralec in zasebni tajnik. Kljub svojemu literarnemu talentu ni imel nikdar nobenih dohodkov. V »Revue de Paris« je priobčil več lepih novel. Svoječasno so ga njegovi tovariši v neki kavarni proglasili za »kralja bohémov« in ta naslov mu je ostal do smrti. Bil je intimen prijatelj Verlainea, Tullhaudea, in drugih. Njegovi zadnji poti so ga spremlili redni prijatelji in par revnih dijakov. Nepoznana roka pa je položila na njegovo siromašno krsto »kamen«: šopek

In poteka med Jamnico in Belšakom. Tukaj preseka južnovzhodni del občine Belšak in vzhodni del občine Gradišče. Med Prevaljami in Pliberkom neposredno na zapadni strani šole ob predoru vodi meja čez cesto in železnico; naprej vije meja zopet proti zapadu in se spaja z mejo med občinama Lokovica in Senčno brdo, preseka nato zapadni del občine Lokovice, se krije v nadaljnjem poteku z mejo med občinama Lom in Gornje Ljubice, križa zapadno od gostilne Reichl med Mežico in Pliberkom cesto, se vzpne nato na vrh Gornje in poteka nato ob zapadni strani Meziške kotline do grebena Pece, odtod pa po severnem pobočju Pece do približno 500 metrov zapadno od vrha Knips. Tu preseka mejo v jugozapadni smeri Pečko planoto do Hrovatije, zapadno od cerkve sv. Ane, ob izviru Črne. Nato poteka v severozapadni smeri, potem zopet ob zapadni meji Meziške kotline čez Možganski vrh in Snežnik, ter se vzpne približno 1 km zapadno od vrha pri Ovševi na greben, kjer preide v že objavljeno mejo črto po razvodnici med Savo in Dravo-severozap. od Kamniških planin, odtod pa po grebenu Karavank do Peči, ki tvori spojitve mej med našo državo, Nemško Avstrijo in Italijo.

Meja seveda niti oddaleč ne odgovarja našim zahtevam in željam, vendar moramo končno ureditev naše sedanjice meje le pozdraviti. Marsikaterih težkoč in nerednosti v območnem prometu, o katerih je v zadnjem času slišati toliko pritožb, bo s tem konec, ker bo odslej vsakdo vedel, kaj je naše in kaj ne. Ko se bodo dovršila tehnična dela in uredile nekatere vsled razne mejitve razkosane obline, bo tudi v skrajnem obmejnem pasu zavlada red.

Vam pa, ki Vas je meja odsekala od majke Jugoslavije, kličemo: Ne klonite glav, tudi za Vas pride dan vstajenja!

Dnevna kronika.

— Dr. Kukovecova stanovanja klerikalnim listom ne dajo miru in še vedno po »Straži« in »Slovencu« trobentajo, da ima dr. Kukovec dvojne stanovanj, eno v Mariboru, eno pa v Celju. Ko bi ne bili klerikalni listi hudobni, ampak vsaj nekoliko resničnejši, bi se lahko v eni minuti prepričali, da je dr. Kukovec zamenjal svoje celjsko stanovanje za nič lepše in nič večje stanovanje v Mariboru, da torej stanovanja v Celju nima več. Pa kaj resnica klerikalnim listom, samo da se hujša.

— Kako neinformirani (ali pa hudobni?) so klerikalni listi o političnem življenju pri nas, dokazuje dejstvo, da »Straža« in »Slov. Gosk.« pišeta, da je predsednik oblasne organizacije demokratske stranke za mariborsko oblast dr. Kukovec. Resnica je pa, da je bil na zboru zaupnikov JDS dne 9. apr. v Mariboru soglasno izvoljen predsednikom oblasne organizacije JDS naš g. Ivan Rebek iz Celja. To samo v svrhu ugotovitve klerikalne resničnosti suho konstatiramo.

— »Nova Pravda« se je zopet obregnila ob »Tabore«. Zamerili smo se ji bili, ker smo objavili par reklamnih notic za Svengalijev telepatki večer. »Nova Pravda« najbrž misli, da je telepatki hipnotiziral celo uredništvo in mu narokoval notice ali pa da so v uredništvu našega lista sami častilci telepatije in hipnoze, kar je »znamenje časa in lista samega«. »Novi Pravdi« povevmo, da bi jo smatrali za brihtnejšo, če bi kritizirala druge reči v »Taboru«. Tako pa se je spravila nad plačane reklamne notice, kar popolnoma odgovarja njenemu purgarskemu obzorju. Si tačusses...

— Župnik razbil klerikalni shod. SLS beleži v svoje analize dogodek, ki ga sploh še ne pozna njena zgodovina. V Apačah se je vršil nedavno shod klerikalne stranke, na katerem bi imela poročati Pušenjak in Roškar. Shoda se je udeležilo mnogo samostojnežev, med katere je stopil tudi apaški župnik dr. Potringer in začel z glasnimi nedelkici motiti govornika Roškarija. Navsezadnje je nastal tak hrup in krič, da poslanec Pušenjak ni prišel k besedi. Ni preostalo drugega kakor shod zaključiti. Klerikalni listi bruhajo ogenj in žveplo na župnika dr.

Potringerja, ki mu gre vsa zasluga, da je bil shod razbit. Ne bomo zagovarjali doktorja Potringerja, ker vemo o njem, da je najmanj tako vnet klerikalec kakor bivši liberalcec Pušenjak. Tudi nam je znano, iz katerih motivov je nemški nacionalist dr. Potringer razbijal klerikalni shod. V naprednih vrstah ne bo nikdo vzel za resno drja Potringerja, imamo pa obilo zabave s klerikalnimi apostoli, ki jih je katoliški duhovni pastir spravil v kade škripee.

— Kakšno je danes krščanstvo? V nekem klerikalnem listu čitamo dopis iz Sv. Jurja ob Ščavnici, kjer dopisnik predlaga bojkot »liberalni« hranilnici in zahteva krščansko hranilnico in posojilnico. Mi smo doslej mislili, da so hranilnice in posojilnice gospodarsko-denarni zavodi, ki se pečajo z denarnim prometom in ki so podvržene tedajnim običajem in predpisom. Sedaj pa izvem, da so hranilnice lahko tudi krščanske, torej se najbrž pečajo s takimi posli kakor je na pr. zveličanje duše in odvrčanje hudobnega duha od človeka. Pričakovati je tedaj, da dobimo še krščansko valuto, krščanske bankovce itd. Registriramo ta »predlog« radi tega, da pokažemo, kako se danes pod vplivom klerikalne demagogije profanira vzvišena verska ideja.

— Koncert v Rogaški Slatini. Prvi zborovski koncert v letošnji seziji priredi v našem letovišču pevski zbor Ljubljanskega Zvona iz Ljubljane, v soboto, dne 22. julija t. l. ob osmih zvečer v dvorani Zdraviliškega doma. Na vzporedju so edino srbske, hrvaške in slovenske narodne pesmi. Koncert zasluži posebno pozornost slatinskih gostov in okoličanov Rogaške Slatine.

— Telefonska centrala v Poljčanah se je otvorila danes 15. t. m.

— Zakon o nižjih šolah za poljedelstvo objavlja Uradni list št. 73 od 11. julija 1922.

— Zadržano elektrarno so ustanovili v Makolah. Načelnik je župan g. Iv. Rogina.

— I. vsedelavski zlet 1922 v Celju priredi soc. dem. organizacija dne 6. avgusta 1922.

— Tatvina kolesa. Pred nekoliko dnevi je bilo v večernem mraku lesnemu trgovcu Albinu Dolšaku v Gerbinu pri Litiji pred gostilno Elzner od neznanega zlikovca ukradeno kolo, znamke »Diamant« v vrednosti 5000 K. Pred nakupom se svari.

— Mladim ljudem, ki si izbirajo poklice. V praških »N. Listy« je objavil T. Batjt apel, ki ga prinašamo v odlomku, ker do neke mere velja tudi za naše razmere: Stojite na razpotju in ugrabite, katero pot bi si izbrali. Izberite si industrijsko ali trgovino! Pametno vodstvo naše države objavlja, da bo imela industrija s trgovino leno bodočnost. Ne bojte se neuspehov! Ne strahajte se neugodnih vesti, ki jih čitate v listih! Te vesti so le dokaz, da se bije v našem gospodarskem življenju velika borba, in tam, kjer je borba, so tudi ranjeni in mrtvi. Toda tam in samo tam je vaše mesto! Le v borbi bodele zrasli kot pravi mošje. Ne mislite, da mora država skrbeti za Vas, ko ste končali svoje študije. Učiteljsko službo, pošto in podobne poklice pustite ženskem spolu, vi pa izpolnite običajne vrzeli v naši industriji, trgovini. Ne bojte se, da bodele imeli v začetku skromne dohodke. Izurite se, pridobite si znanja in izkušnje, pa bodele lahko pozneje kar sami narekovali svojo plačo. Vedite, da trgovec ali trgovski nameščeneec, ki nekoliko ve in razume, zasluži toliko, da živi, oni pa, ki ve in razume več, zasluži petkrat toliko. Se le ko spoznate razmere v inozemstvu, pridete do prepričanja, da s svojim delom razširjate blagostanje svoje domovine in da zvišujete delavčev mezd, če lahko spravljate njegove izdelke v inozemstvo. Kdor izmed vas nima posebnih vzgledov, da bi se vrgel brez pomisleka v bujno reko industrijskega in trgovinskega življenja, naj pogleda nekoliko v svet. Koliko mu nudi na pr. morje. Tam je dovolj prostora za ljudi, ki hočejo delati. Pojdite na Holandsko, Dansko, v Anglijo. Tam vidite nova velika mesta, ki nudi mnogo več blagostanja, kakor ga najdete v naših deželah; zaslugi na tem pa imata industrija in trgovina. — Ta apel naj bi se pri nas razumel tako: Ko mladi ljudje razmišljajo, kateri poklic bi si

izbrali, naj nimajo pred očmi le državnih služb. Državniški aparat bo kmalu poln in tudi če ne bo, je dolžnost zmognih, dela in borbe željnih ljudi, da se posvetijo poklicem, ki zahtevajo več energije, sposobnosti in iniciativnosti kakor državna služba. Obrt, trgovina, industrija... koliko zmognih, delavnih in inteligentnih ljudi nam je treba v teh panogah narodnega gospodarstva! Predvsem pa veljaj geslo: Le v borbi bomo zrasli kot mošje. Na muci se radjaju junaci — in junakov nam je treba v dobi razkroja in prenavljanja.

— Generalni konzulat kraljevine Grške se je ustanovil v Zagrebu. Konzulat je začel poslovati dne 15. t. m. — Uradni prostori so na Jelačičevem trgu št. 24. Delokrog konzulata obsega Slovenijo, Hrvaško in Slavonijo.

— Doma je najlepše. Znani češki učenjak prof. dr. E. Radl je nastopil lansko leto pot po tujih državah. Prepotoval je Kitajsko, Ameriko in razne vzhodne države. Nedavno je dejal v svojem predavanju v Chicagu: »Doma (na Češkem) sem bil z mnogimi rečmi nezadovoljen, ko pa sedaj razmišljam o življenju v naši domovini, spoznavam šele tu na tujih tleh, koliko lepote in prijetnosti ima življenje na domači zemlji.« Izrekel je željo, da bi se čimprej vrnil domov.

— Šestletni otrok zahteva razpoko. Seveda ne lastnega zakona, marveč zakona svojega očeta. O tem nenavadnem dogodku poročajo listi iz Perth v zapadni Avstraliji. Šestletni Robert Holmes, zastopan po svojem stricu kot varuhu, je zahteval pri tamošnji sodnji, da razveljavi očetovo poroko, ki se je poročil s svojo gospodinjjo. To zahtevo utemeljuje s tem, da je njegov oče — veleposestnik — pijanec in že tako oslabljenega razuma, da se ni zavedal posledic, ko se je poročil z gospodinjjo. Sodišče mu je res postavilo kuratorija, o zahtevi glede razveljavljanja zakona pa sodišče še ni izreklo končne razsodbe.

— Neuspehi ekspedicije na Mont Everest. Slovita angleška ekspedicija, ki raziskuje najvišjo goro na našem planetu, Mont Everest, je dosegla višino 6384 metrov. Kakor javljajo zadnje vesti, se je vodstvo ekspedicije prepričalo, da se letos ne bo moglo povzpeti na najvišji vrh (nekaj čez 8000 m). Nadaljevali bodo prihodnje leto.

— Atentat na Francoskem. Povodom vojaške parade 14. t. m. je 23letni delavec Gustav Bouret, komunist, oddal večstrelno proti predsedniku francoske republike Millerandu in proti min. predsedniku Poincaréju. Vsi strelji so zgrešili cilj. Napadalec je množiča hotela linčati. Policija ga je rešila in oddala sodišču.

— Nemško maščevanje. Te dni so Nemci zasedli del Gornje Šlezije, ki jim je pripadel v smislu sklepa Zveze narodov. Ob zasedbi so se odigrali razni mučni prizori. Tako poročajo pariški listi, da so se Nemci maščevali nad vsemi, ki so bili v nekoliko prijaznejših zvezah z antantnimi okupacijskimi četami. Osobito so trpela dekleta, ki so imela ljubavno razmerje s tujimi vojakmi. Tem dekletom so odrezali lase in jih vrgli v reko. V Opolju so na javnem trgu slekli nekoliko takih žensk, jih pretepli in jim na to z razgretim železom vtisnili sramotni pečat.

— Aretacije valutnih spekulativ v Budimpešti. Budimpeštanske oblasti so napravile racijo na takozvane zakotne borze. V neki kavarni, kjer se zbirajo zakotni borzni spekulanti, je bilo prijetih nad 100 oseb, pri katerih se je našlo z 150 milijonov valut in vrednostnic. Osem oseb je bilo aretiranih.

— Ljga nagih. Nek dunajski zdravnik je izdal na javnost proglas, naj v teh vročih dneh sleče nepotrebno obleko ter naj se obleče le v kopalne hlačke, kar je upravičljivo in potrebno tudi iz nacionalno-ekonomičnega stališča ter s stališča higijene in zdravstva. Vseled tega predlaga ustanovitev »Ljga nagih«. Ko dobi 200.000 pristašev namerava napraviti manifestacijski obhod po glavnih dunajskih ulicah. — Ako se to uresniči, potem bomo imeli Afriko tudi sredi Evrope.

— Ženitev v brzovlaku. Zgodilo se je to seveda v Ameriki. Mlada in lepa udova Elektra Waggoner Warton je vstopila v Dallas v Texasu v brzovlaku.

Vesela vsled zapuščine svojega moža je šla obiskat neko prijateljico v Wac, saj je pa tudi imela 10.000.000 dolarjev. V vlaku se je srečala s sodnikom Nelsonom Phillipoom, prijateljem njenega očeta. Na neki vmesni postaji pa je vstopil nenadoma mladi Weldon Bailey, ki se je silno razveselil, ko je zagledal nekdanjo svojo znanico in menda tudi ljubico. Sodnik se je modro umaknil v drug kupe, a stara prijateljica in ljubimec sta se pričela pogovarjati o nekdanjih časih, pri tem pa zašla tudi na sedanost in ker sta se imela še vedno rada in ni bilo med njima nobenega zadržka za sklenitev zakona, sta sklenila kar na hitro, da se poročita. To se jima je pa tako mudilo, da nista mogla čakati; šla sta ter poiskala v drugem kupcu znanca sodnika, ki v Ameriki tudi opravlja poročne posle, ter ga naprosila naj bi ju takoj poročil. Sodnik je bil zadovoljen, brzojavil je s prve postaje svojemu uradu v San Antoniju, naj mu pošljejo na kolodvor poročne listine in pisarja, kar je urad tudi storil in ko so prispeli na kolodvor v San Antonio, je sodnik brez vseh ceremonij takoj obavil poroko in predno se je lepa Elektra odpeljala dalje, se je zvala že gospa Bailey. Seveda je odpotoval z njo k prijateljici tudi njen mladi mož, ki je še prej kakor čez noč postal milijonar in srečen soprog obeh.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Mladinski oddelk ob sobotah od 18. do 19. ure.

Ptujske vesti.

Učiteljski telovadni tečaj v Ptuju. Ptujski Sokol je priredil v dneh 1.—9. julija t. l. učiteljski telovadni tečaj. Udeležilo se ga je 32 učiteljev (ic) iz ptujskega in ormoškega okraja, gotovo lepo število, a bilo bi naravnost impozantno, ko bi se bilo moglo izposlovati vsem priglasiženim dopust. Okolica še ima julija pouk. Predelala se je snov: a) zgodovina telovadbe, b) Tyršov sistem (teoretično in praktično), c) fiziologija telesnih vaj, d) organizacija in uprava. Vsa čast ptujskemu Sokolu pod starostjo br. Sovrótom, ki na tak način pospešuje razširjanje sokolske misli po ptujskem kakor tudi po ormoškem okraju ter učiteljsko usposablja telovadbo uspešneje gojiti. Vsa hvala pa gre bratom predavateljem in vadi teljem.

Koroške vesti.

Na Krčanjah je bila znana slovenska pevska družba že drugič napadena od zloglasne nemške tople gostilničarja M. Rapaca. Slovenci bi morali zapeti nemški, a prijazni gostilničarki Wutz par pesmic za god. Niso se dospeli do gostilne, ko jih je Rapac in 7 njegovih pomočnikov napadel z nož in koli. Peter Hafner je dobil tri rane z nožem v hrbet, po glavi pa nekaj silovitih vdarcov s kolom, da je takoj zgubil zavest in obležal. Ignac Hafner je dobil dva zabodljaja z nožem v prsi, Vinko Preiner je bil toliko uren, da je sam utekel, zgubil pa klobuk, ki ga je pobrala njegova žena, pri tem pa je dobila po glavi. Sebastijan Klade je bil zaboden v hrbet, njegova žena pa v levo roko. Pa to divjakom še ni bilo dovolj, tekli so za ostalimi na Sp. Krčanje in razbijali do 2. ure popolnoma okoli hiš in zabivali, da se jim odpre. Napadalec se javno ponašajo, da je bil ta napad samo začetek, drugič jih hočejo nprsti po maši pred cerkvijo. — Orožniki se seveda ne ganejo, do sodnije pa Slovenci nimajo zaupanja, ker se navadno zgodi, da zve slovenski tožitelj pred sodnijo, da je sam toženeec kot tak pa seveda tudi kaznovan, napadalec pa oproščen!

Dopisi.

Ruše. Pod tem naslovom je bil lani v »Taboru« objavljen dopis s trditvijo, da je vpok. šol. ravnatelj Prüger, ki živi v Bistrici, bil največji srbožerec in da je spravil učitelja Heriča v več-mesečno ječo, ker da ga je ovadil zaradi nekega srbofilskega govora. Tudi da je baje kot šolnik germaniziral hrvaško deco. Imamo danes v rokah dokaze, da je vse to bila mistifikacija. Imamo v rokah pisma Prügerjevih bivših učencev, zavednih narodnjakov dr. Obersnela, prof. Ribarića, Fistravca itd., iz katerih izhaja, da je Prüger bil slovenski mladini vedno naklonjen. — Dalje imamo v rokah protokol okrož. sodišča v Mariboru od 18. 9. 1914. iz katerega izhaja, da je trditev o ovadbi predsednikom oblastne organizacije Prügerja zoper Heriča neresnična. — Prüger Heriča niti poznal ni. Ker je samoobsebi umevno, da nikomur ne čemo delati krivice in ker nam je znano, da je baš dotični dopis g. P. prizadajal težko škodo, nimamo povoda, da ne bi danes po več mesecih krivice tem potom popravili.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.

(Od 8. do 17. septembra.)

VSEM RAZSTAVLJALCEM namenjamo, da je ravnateljstvo južne železnice dovolilo za prevoz razstavne-ga blaga in za obiskovalce razstave na vseh progah južne železnice 50% popusta. Popusta so deležni le oni, ki se izkažejo z legitimacijo in znakom, ki se dobe prihodnje dni pri razstavnem odboru.

Razstavljeni katalog, ki izide v 100.000 izvodih, bo obsegal razen natančnega zaporedja razstave tudi kratko zgodovino Maribora z naortom mesta in vodnikom po mestu. Vseboval bo med drugim tudi par člankov izpod peresa priznanih strokovnjakov o obrtništvu v Jugoslaviji (s statističnimi podatki.) o vrtinarstvu, sadjarstvu in vinarstvu v naši državi s posebnim ozirom na mariborsko oblast, o pomenu in namenu razstav in drugo. Na koncu bo priključen tudi vozni red, tako da bo ta lična knjiga trajne vrednosti. Vsak zunanji posestnik bo našel v tem katalogu vse potrebno, tako, da se ne bo treba muditi z mučnim povpraševanjem.

Oglasi v razstavnem katalogu, ki izide v visoki nakladi, bodo imeli največji uspeh. Katalog bo razširjen po celi državi in inozemstvu. Zato pozivljamo ponovno vse obrtnike, industri-jalce, trgovce, denarne zavode, gostil-ničarje itd., da pravočasno naroče o-glase pri za to pooblaščenem ogla-snem zavodu R. Sušnik, Maribor, Slo-venska ulica 10. Ker je prostor že zelo omejen in se mora nabiranje oglasov v kratkem zaključiti radi tiska, naj nik-ko ne zamudi te ugodne prilike za u-spešno in ceno reklamo.

Ocenitev razstavnih predmetov bo izvršila posebna komisija, obstoječa iz zastopnikov obrtne zbornice v Ljubljani in Zagrebu ter potrebnih strokov-njakov. Ocenitev sama se bo vršila neposredno pred otvoritvijo razstave, tako, da nobenemu članu ne bo znan razstavljalac oziroma izdelovatelj, da se s tem prepreči vsak očitak pristranosti. Ponovno pa opozarjamo vse razstavljalce, da prepozno došli pred-meti iz tega vzroka ne pridejo v po-štev za ocenitev in dodelitev diplom.

—o—

Vinska razstava v zvezi z vin-skim sejmom v Mariboru. Vinarski in sadjarski odsek slov. kmet. družbe v Mariboru je, kakor znano, sklenil pri-rediti vinsko razstavo v Mariboru, kot centru vinske trgovine za vina iz slov. Stajerske, povodom Pokrajinske obrtne razstave od 8. do 17. septembra t. l. Namen te razstave je, nuditi vsem vin-skim kupcem in trgovcem z vinom iz ju- in inozemstva priliko, da se se-znani v najkrajšem času, na najeno-stavnejši in najcenejši način z vsemi vrstami vin, kar jih slov. Stajerska pre-more in da se informirajo o razpolo-živih množinah, krajih, kjer lež, cenah in o kupcijskih razmerah sploh. To je

prvi poskus ustvariti v Mariboru neko osredotočišče, kjer se zberejo vsako leto ob gotovem času vsi vinski interesi in v njihovi informaciji in sklepanja vinskih kupcij, iz katerega bi s časom lahko nastala prava vinska borza. Reklama za to prireditel se bo delala v čimvečji meri v tu- in inozemstvu potom čas-nikov in posebnih lepakov. Da bo uspeh čim popolnejši, je potrebno, da se vin-ski producenti za zadevo čim bolj za-nimajo in razstave v čimvečjem številu udeležijo. Vsi ostali pa, ki se razstave iz katerega si bodi vzroka ne morejo ude-ležiti, so pa prijazno vabljani, da na-znani svojo vinske zaloge in njih cene, da se bo zamoglo vinske kupce pri-merno informirati. Določbe za udeležbo so sledeče: 1. Razstave vinskih vzorcev se lahko udeležijo vinski producenti, vi-narske ali kletarske zadruge in vinski trgovci iz slov. Stajerske, toda vino se sme razstaviti le pod izvirnim imenom. 2. Razstavi se lahko vse vrste vina od navadnega namiznega do najboljšega buteljčnega, stare in nove letnike. 3. Na vzorčni sejem, ozir. prostor pridejo vina samo v steklenicah in sicer se mora po-slati od vsake vrste vina po 50 sedem-desetinskih steklenic. Izjemoma se do-voli manjšim posestnikom, da se ude-leže razstave z dvema vrstama vina po 25 steklenic, skupaj s 50 steklenicami. Vina se pa lahko pošljejo v Maribor tudi v sodčkih in prevzame odsek pol-njenje. 4. Za steklenice, zamaške, opremo steklenic in zaboje za pošiljanje skrbí odsek, ki nosi tudi stroške za transport po železnici. 5. Vsa za razstavo namen-jena vina se preizkusijo pred polnjenjem v steklenice po posebni, v to svrhu se-stavljeni komisiji, ki ima pravico vina, ki ne odgovarjajo, izključiti od razstave. 6. Za prijavo udeležnikov, prevzetje, preskušnje, polnjenje in odpremo vina se postavijo za posamezne vinarske oko-liše posebne komisije, oz. pripravljajni odbori in sicer: a) za vinarske okoliše Maribor, Slovenske gorice in Pohorje: odbor, sestojč iz gr. Srečko Robič iz Limbuša, Franjo Rudl iz Kamnice, Josip Zabavnik iz Maribora, Alojz Zupančič iz Vajnga, Anton Lipovšek iz Smarjete, Franjo Thaler iz St. Ilje, Ivan Skerbinč iz Vertič, Andrej Zmavc iz Maribora, Anton Puklavc iz Maribora, Fr. Zelzer, pos. in gost. Sv. Lenart v Slov. gor., Al. Schicker, pos. in gost. Sv. Marjeta ob P.; poslovodja: Vinarsko društvo za mariborski okraj v Mariboru; b) za vi-narske okoliše Ptui, Haloze in Slovenske gorice: gg. Miha Brendič iz Spuhle, Franjo Maicen iz Podlehnik, Fran Oster-berger iz Ptuj, Josip Zupanc iz Ptuj, Franjo Cuček iz Ptuj, Jakob Belica iz Gruškovja; poslovodja: Vinarsko društvo za ptujski okraj v Ptuj; c) za vinarske okoliše Ljutomer, Ormož Gor. Radgona in Slov. gorice: gg. Eric Zemljč iz Ljutomera, Fran Stanjko iz Ljutomera, Robert Košar od Sv. Boljenka, Clotar Bouvier ml. iz Gor. Radgone, Lovro Petovar iz Ivanjkevece, Jakob Zemljč iz Radenc; poslovodja: Vinarsko društvo za ormoški okraj v Ormožu; d) za vi-narski okoliš Celje-Smarje: gg. Ivan Belle iz St. Jurja ob i. ž., Fr. Ferlinc in Fran Stemberger iz Smarja pri Jelšah, Franjo Roblek iz Zalca, Andrej Rečnik in Mir. Majcen iz Celja; poslovodja: Vinarsko društvo za šmarski okraj v Smarju pri Jelšah; e) za bizeljski vinar-ski okoliš: gg. Fran Kene ml. v Gio-bokem, Jos. Janežič ml. v Bizeljskem, Josip Pečnik iz Kapel, Fran Virant in M. Karner iz Brežic; poslovodja: Fran Virant, vinarski inštruktor v Brežicah. 7. Udeležbo (vrste in razpoložljive mno-žine vina, provenijenco, letnik) je na-znani t. l. ali podpisaneemu odseku, ali pa dotičnemu lokalnemu pripravljalnemu odboru. 8. Na razstavo se sprejemajo razen vina še šampanjec, sadjevec, brez-alkoholne in žgane pijače. 9. Stroški razstave se bodo krili s prispevki kme-tijske družbe, vlade ter drugih korporacij, kakor tudi z izkupičkom za prodane vzorce vina. 10. Udeležnikom razstave se izplača za razstavljeno vino po kritju razstavljalnih stroškov preostali znesek, ki bo znašal z ozirom na lanske izkušnje v Ljubljani ter na predvidljive manjše prireditvene stroške v Mariboru vsaj 20 K za buteljko razstavljene vina, to je 26.60 K za liter, ali današnje pov-prечно vrednost vina. 11. V svrhu pre-

miranja vinogradnikov, ki razstavijo brezpopročno vzgojena vina, se je za-prosilo vlado za podaritev denarnih nagrad. Razen tega se bo razdelilo več častnih nagrad za posebno dobra na-mizna vina, kakor tudi za posebno znamenite kvantitete.

Seja občinskega sveta mariborskega

dne 14. julija.

Ker točnost ni ravno lastnost ob-činskih očetov, je čupan otvoril z 19. uro napovedano sejo še le pol ure po-zneje, ko se je zbralo zadostno število obč. svetovalcev. Glasom županovega poročila je pokrajinska uprava razpu-stila mariborski »Theater und Kasino-verein«, čegar premoženje pripade mestni občini. Državna zaščita dece prosí, da bi se ji prepustilo premoženje razpuščenega »Knabenhorta«. Ker je to premoženje po večini naloženo v av-strijskih vojnih posojilih, je to premo-ženje zelo neznatno. V svrhu otvorit-ve državne trgovske šole v Mariboru je stopila občina v pogajanja z mini-strstvom za trgovino in industrijo. Ob-čina prepusti za to šolo II. nadstropje šolskega poslopja na Zrinjskega trgu št. 1 z vsem potrebnim inventarjem in učili za dobo 10 let. Državna uprava mora prispevati eno tretjino kurjave in vzdrževalnih stroškov. Pogodba se odobri.

Višji šolski svet predlaga, naj bi občina ustanovila za mestne šole cen-tralni šolski vrt, kjer bi se poučevali učenci vseh mariborskih šol. Ker pa je število šolskih otrok v Mariboru previsoko in občina ne razpolaga s pri-mernim prostorom, je izvedba tega predloga neizvedljiva.

Zadružni gospodarski banki, ki ima v svojih stavbah mačrtih tehnično napako, vsled česar ne more prijeti s stavbo, se v svrhu odstranitve teh za-prek prepusti še 50 kv. m občinskega sveta po isti ceni, kakor svoj čas po-gojeno.

Zahtevi višjega šolskega sveta, da se izpraznijsi zasedeni prostori v dr-žavni realki, se zaenkrat ne more ugo-diti, ker občina ne razpolaga z nobe-nim drugim primernim prostorom.

Na predlog kluba SLS sklene ob-činski svet, da trgovci z živili le teh ne smejo izlagati med in pred vrata svojih trgovin, živila na stojnicah na Glavnem trgu pa morajo biti pokrita s pajčolani.

Na vprašanje, ali je županu znano, da gradi »Damea« d. d. v Linhartovi ulici v sredini mesta neko skladišče za bencin, petrolej in olje, kjer je pred par dnevi v neposredni bližini izbruh-nil ogenj, ki bi lahko za vso okolico in mesto postal katastrofalen, pojasni župan, da imenovana tvrdka do sedaj ni niti prosila za dovoljenje, niti se ji ni dovolila zgradba kakšnega skladišča. Zadeva se bo preiskala.

Podžupan Roglič vpraša, kako sto-ji z akcijo za zgradbo stanovanj. Zu-pan pojasni, da je popisovanje stano-vanj v svrhu obdajanja v teku, ni pa še izvršeno, vsled česar so nadaljni ko-raki vsled pomanjkanja natančne statistike nemogoči.

Referent aprovizacijskega odseka prof. Rostohar poroča, da je ponudila tvrdka Matajs in Zupanc mestni ob-čini 100.000 jake za mesec december, kos po 5.10 K. Ponudba se sprejme.

Oddelek za soc. pol. pokrajinske uprave za Slovenijo bo preskrbel za najrevnejše sloje cenejša živila. Mest-na občina naj naznani število onih, ki pridejo za to akcijo v poštev. Sklene se, predlagati mestne reveže, vojne in-valide, vdove in sirote ter ljudsko ku-hinjo.

Referent pravnega odseka dr. Lesko-var poroča o zadevi reklamne table »Jugoslovenskega Lloyda« pred glav-nim kolodvorom. Mestni svet je proš-njo odklonil, ker je 16x4 m velika ta-bla neestetična in bi zakrivala druge tvrdke ter kazila lice prostora pred kolodvorom, proti čemur se je tvrdka pritožila. Pritožba se zavrne.

Tudi pritožba g. Schamesbergerja zoper previsok račun mestnega elek-tričnega podjetja se kot neutemeljena zavrne.

Po dolgotrajni in nestvarni debati se sklene razčistiti pravno razmerje med Olepševalnim društvom in mest-no občino ter skleniti z imenovanim

društvom tozadevno natančno po-godbo.

Sprejetih je bilo še več prošilcev v občinsko zvezo, nakar je župan zaklju-čil sejo.

Mariborske vesti.

Maribor, 15. julija 1922.

m Osebnost. Ministrstvo narod-nega zdravja v Beogradu je priznalo tukajšnjemu zdravniku Dr. Francu Toplaku naslov specialista za ženske bolezni in porodništvo.

Promocija. Gospod Drago Vidmar bo v ponedeljek dne 17. t. m. na Dunaj-ski univerzi promoviran doktorjem vsega zdravilstva.

m Zahvala. Sokolsko društvo v Stu-dencih se zahvaljuje vsem prijate-ljem društva: damam in gospodom, ki so z izredno požrtvovalnostjo sodelo-vali pri prireditvi v logu, cenj. ured-ništvu »Tabora« za reklamo, kralj. dvorski špediciji »Orient« za dostavo avtomobila in vsem drugim prijateljem društva, ki so v tako obilnem številu posetili veselico v studenskem logu. — Odbor.

m Mestno elektriško podjetje javlja. Glede našega obvestila od 13. t. m. spo-ročamo našim p. n. odjemalcem, da smo se z ozirom na napovedano večjo uporabo toka v podpoldanskih urah potrudili, izvršiti porazdelitev neob-hodno potrebnih del, tako da ostane v nedeljo dne 16. t. m. ne kakor že jav-ljeno, od 1.—12. ure dopoldan, temveč od 1.—7. ure jutraj omrežje mesta od-klopljeno.

m Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Uradništvo Jugoslovenske Union-ban-ke je darovalo Dijaški kuhinji v Mariboru Din. 165. Prisrčna hvala!

m Usmiljenim srcem! Vojni invalid, katerega je vojna popolnoma uničila, prosi usmiljena srca za podporo. Zena mu je med vojno umrla in zapustila pet nepreskrbljenih otrok. Da preživi sebe in otroke, je razpečal že skoraj vse premijine, sedaj pa ga je vrh vsega zla še doletela bolezen, tako, da se z družino vred nahaja v največji bedi. Podpora nujna! Darove sprejema naše uredništvo. Imena darovalcev bo-mo objavili!

— Letovišče Mariborska koča. — Sobe za letoviščarje se oddajajo iz-ključno le pri tvrdki Pinter & Lenard, Maribor, na Aleksandrovi cesti št. 34. Letoviščarji, ki ostanejo več kot 7 dni v koči imajo 25% popusta. Odbor.

m Gozdni požar. V petek približno ob 18. uri je bila požarna bramba obveščena, da se je na takozvani slo-venski Kalvariji pri Pekrah pojavil močan dim. Takoj je odhitela na lice mesta. Gozdni kompleks na severni strani hriba je bil ves v ognju. Prihi-telo je tudi 5 drugih požarnih bram iz okolice. Po dolgotrajnem in napor-nem gašenju so rešili gozd pred nada-ljnim požarom. Okoliške požarne brambe so okrog 21. ure opazile, da se je vnovič pojavil ogenj, pa je morala tukajšnja požarna bramba v drugič odhiteti na pogorišče. Požar je pov-zročil nepreviden kadilec, ki je vrget v suho travo gorečo cigareto. Gozd je lastnina g. Tscheligija.

m Kaj vse ljubezen stiri... 19 letni rudar Josip Medvešek iz Zagreba se je vozil v petek zvečer iz Zagreba proti Mariboru. Ves čas so ga mučile obup-ne misli; njegova ljubica v Zagrebu ga je namreč zapustila in to je hudo presenetilo njegovo mlado srce. Skle-nil je, da zapusti solzno dolino, ki ima tako nevhvaležne in trdosrčne ženske. Pri postaji Slov. Bistrica se je v samo-morilnem namenu vrget z vozečega vlaka in obležal ob progi. Ker je bil ves krvav v obrazu, so mislili, da je zadobil težke poškodbe in so ga spr-vili z vlakom v Maribor. Ko ga je re-šilni oddelek prepeljal v bolnico, je zdravnik konstatiral, da si je Medve-šek prizadjal lahke poškodbe in mo-čno odrli kožo, ki je začela krvaveti. Tako je lahko že danes zapustil bolnico in se vrnil v vsakdanje življenje, kjer bo — upajmo — pozabil nevhvaležno ljubico.

m Če je človek preveč dobre volje. 21-letni septemljalec vagonov Frano Turk iz Ptujke okolice, stanujoč v Mariboru, Trstenjakova ulica 4 je predvčerajšnjim med 7. in 8. uro zve-čer, ko se je v prijetnem vinskem polo-

žaju vračal proti domu, izgubil na potu od policijskega komisarijata do glavnega kolodvora svojo črno suknjo, v kateri se je nahajalo več predmetov, kakor denar, izkaznica, potni list, itd. Najditelj naj odda izgubljene stvari tukajšnjemu policijskemu komisarijatu.

m Od doma pobegnila. 15letna v Maribor pristojna učenka Frida Cetin je pred nekoliko dnevi, baje iz razloga, ker se s svojo mamo ne razume, zapustila svoj dom v Aleksandrovi cesti št. 65 in izginila neznano kam. S seboj je odnesla pleteno košaro z obleko in perilom in več parov čevljev. Pozabila tudi ni svoje železniške legitimacije. Dekle je majhne, močne postave, okroglega zdravega obraza, temnorjavih las in rjavih oči, nosi pepita, obleko govori nemško ter zelo slabo slovenski jezik. Eventuelne informacije o pogrešanju naj se določajo policijskemu komisarijatu v Mariboru.

m Tatvina. 23letni spremljevalec vagonov Alojzij Kokol, stanujoč v Prešernovi ulici št. 34, je prijavil, da mu je včeraj krog poldneva izginila njegova skoraj nova črna suknja. O uzmovniku ni nobenega sledu.

m Goljufiva tovarišica. Dne 12. t. m. je prinesla neka 14letna deklica m. tukajšnjemu trgovcu Radiju pismo, v katerem prosi neka Ela Svoboda za posojilo v znesku 1000 K. Trgovcu, ki pozna družino Svoboda, se je zdela stvar sumljiva, ter se je prej informiral pri podpisani Eli Svobodovi, ki je neslužbena kot modistinja v Tattenbachovi ulici št. 8. Ta ni bila malo presenečena, ko je slišala to zgodbo, o kateri ji ni bilo ničesar znanega. Poizvedba je dognala, da je pisala in poslala pismo istotam uslužbena 18letna modistinja Štefica Janžek. Pri zaslišanju je sp-rva trdovratno tajila, končno pa je morala priznati. Pri tem pa so odkrili še druge njene vijkuse, ki jih ni hoteli denar. Pred par dnevi je na enak način poskušala opehariti trgovca Nedoga, kar pa se ji ni posrečilo. V začetku maja je bila poslana k trdku Traun, da poravnava račun v znesku 200 K. Tega pa ni storila, češ, da je denar izgubila. Sedaj pa se je dognalo, da je tudi ta denar ponorečila. Oddana je sodišču, da bo sprejela zaslužen plačilo.

m Oče navajal svoje otroke k tatvini. Že dalje časa so opazovali policijski organi znanega, radi postopanja in nasilstva že večkrat predkaznovanega pohajča J. Vč, ki je brez dela postopal po mestu. Pred kratkim je bil ovađen, da je ukradel nekemu F. G. par čevljev in nekaj denarja. Pri preiskavi je bil hišno preiskavo, pri čemur so našli celo množico popolnoma nove drobnarije, kakor kravate, nogavice, žepne robce, cele obleke in drugo. Po dolgotrajnem zaslišanju je priznal, da je dobil te stvari od svoje matere, hišnice v Gosposki ulici št. 56, kjer živi v divjem zakonu z nekim ločenim železničarjem F. V., ki je znan notoričen pijanec. Pri zaslišanju matere J. F. se je dognalo, da so te in pri njej najdene stvari nakradle hčerke omenjenega železničarja, 15letna Fany in 13letna Greta. Oče je svoje otroke s pretepanjem prisilil, da so hodili krast, pa tudi ženo je z udarci pripravil, da je nakradeno blago razpečavala. Izkupilek se je deloma porabil za gospodinjstvo, večja polovica pa je stekla po očetovem grlu, ki ni smel biti nikoli brez žganja. — Blago se je prodajalo kot iz Avstrije vtihotapljena roba. Kot raznašalke časopisov so si deklice pridobile mnogo odjemalcev in novih »virov« za nadaljnje tatvine. V svojo družbo so pritegnili tudi 77letno vedeževalko na Slomškovem trgu, kateri so izročili eno vrečo stvari in svrhu prodaje. Da pa se tudi najmlajša hčerka zverinskega očeta pravočasno uvede v ta tatinski posel, je prisilil oče starejši dve, da ste jemali s seboj na »pohode« tudi 5letno Marto. Vse tri je oče prisilil, da so ukradle pri zlatarju Janu 8000 K vredno brošo, katero je potem vradal za 30 kron denar pa zapil. Brošo je policija zopet našla in jo vrnila lastniku. — Otroci so izpovedali za svojega očeta silno obtežljivo. Nedoletni otroci so oddani državnim zaščitni deca, ostalo gnezdo pa so spravili pod sodnijsko streho.

m Kavarna v mesnem parku. Danes nedelja dne 16. julija 1922, pri le-

pem vremenu predpoldanski koncert od 10.—12. ure.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Kultura in umetnost

x Nova knjiga za pouk v francoščini: Potočnik, Enseignement du français des jeunes filles, je izšla v kr. založbi šolskih knjig in učil v Ljubljani. Cena mehko vezani knjig 5 din., poltrdo vezani knjigi 6 din. Knjiga vsebuje prvo stopnjo pouka v francoščini in sicer oblikoslovje, razdeljeno na 18 lekcij ter 22 beril, med katerimi z veseljem opazimo že berilo o Jugoslaviji in o kralju Petru. Temu berilu odgovarja slovnica, razdeljena na 16 paragrafov in slovarček. Knjiga je prav spretno prirojena duševnemu obzoru učenk nižjih razredov različnih deklških šol in zavodov.

x Navaden človek. Spisal Branislav Nušić. Prevel Fr. Govekar. Izdala Zveza kulturnih društev v Ljubljani. Založila Tiskovna zadruga. Zbirka gledaliških iger »Oder«. Cena 6 din. Naši pokrajinski odri so dobili zopet lepo domačo igro, ki jo bodo povsod z uspehom uprizorjali. »Navaden človek« se je igral v Ljubljani v dramskem gledališču in v »Ljudskem domu« s popolnim uspehom. Dejanje se godi blizu Beograda ob času političnega preganjanja in Branislav Nušić je znal s svojim humorjem podati v treh slikah priproste tipe vsakdanjega življenja, ki vzbujajo med gledalci mnogo smeha. Igra je prav lahko uprizorljiva, ker je ves čas isto prizorišče (vlogograd pred hišo) in nastopa le malo oseb, za katero bo povsod mogoče najti primernih igralcev. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

x Podkrajšek, računstvo za lesne obrte. Ta knjiga je izšla v kr. založbi šolskih knjig in učil v Ljubljani, obsega računstvo za lesne obrte: mizarstvo, kiparstvo, rezbarstvo, strugarstvo, kolarstvo, rezbarstvo, strugar-vezani knjigi 13 din., pol vezano 15 din. »Splošni del« obsega nauk o računskih okrajških ter osnovne račune s celimi in desetinskimi številki ter z navadnimi ulomki. Obsežno je v tem delu posebno poglavje o merjenju geometrijskih likov in teles, ki je opremljeno tudi s risbami. Temu sledijo poglavja o novih, vrednostnih papirjih, denarnih zavodih, o zavarovanju delavcev ter procentni računi. »Strokovni del« pa obsega kalkulacije in sicer nakupne in prodajne, proračune in rentabilitetni račun. Dodatek vsebuje različne mere in uteže, novčene enote različnih držav, specifične teže raznih teles, nekaj zavarovalnih tarif, na obrestiteltje za dobo 1 do 30 let ter drugi in tretji koren številki 1 do 12000. Knjiga, ki jo je tiskarna Sava v Kranju prav čedno iztiskala in opremila, bode poleg istega pisatelja »knjigovodstva« vsem lesnim obrtnikom izvrstno služila.

Sport.

x Gradjanski ne pride v Maribor. ISSK Maribor je danes ob 16. uri sprejel brzojav, da se Gradjanski sportni klub v Zagrebu ne more udeležiti za jutri na 18. ura napovedane tekme. Odgovor je povzročila smutna nesreča športnika Rožiča.

x Sportni klub Svoboda. Prihodnji petek se vrši plenarna seja športnega kluba, katere se mora udeležiti vsak izvršujoči in podporni član. Neoprosčeno zadržanje se z izključitvijo kaznuje. Tudi morajo biti do tedaj vplačani vsi zaostali prispevki. Seja se prične ob 7. uri zvečer. Društveno vodstvo.

Objave.

x Mariborski atletni športni klub priredi nedeljo dne 16. t. m. v krasnem vrtu restavracije »Gambirius« vrtno veselico. Za zabavo, dobrega vinca, mrzle in tople je in preskrbljeno. Začetek ob 15. uri in konec ob 24. uri pri vsakem vremenu.

Trgovina, obrt in industrija.

Dovoz inozemskega razstavnega blaga. Opozarjamo vse tukajšnje trgovce in zastopnike inozemskih tvrdk, da se zamore že uvoziti inozemsko razstavno blago po polovičnem blagovnem tarifu na naših železnicah in carine prosto, če v teku 6 mesecev zopet izvozi. Vsled sedanjih otežkočenih prometnih razmer priporočamo vsem zainteresentom, da se za velesemenj namenjeno blago že sedaj prične razpošiljati na naslov »Urad Ljubljanskega velesemnja«, ker se zna eventuelno pripetiti kot na zagrebškem velesemnju, da pride blago prepozno na sejmišče. Došlo blago prevzame sejmski oficijelni špediter tvrdka Balkan d. d. v Ljubljani v svoja skladišča, kjer ostane do otvoritve semnja in se kot odškodnino zaračunajo minimalni stroški. Prepovedan je sicer še uvoz luksuznega blaga, vendar pa se je že ponovno zaprosilo za izjemo za velesejm in upamo, da ne brez uspeha.

Reklamno desko. Prilikom prireditve I. Ljubljanskega velesemnja so se pogosto pojavili slučajji, da ljubljanski črkoslikarji vsled preobilice naročil niso zamogli vsakemu interesentu pravočasno izvršiti črkoslikarska dela na reklamnih deskah, namenjenih na poslopja in ograjo sejmišča. Opozarjamo vse zainteresente, da si pravočasno najamejo prostor za reklamno desko in jo puste že sedaj izgotoviti, ker bi eventuelno pozneje ne prišlo pravočasno na vrsto.

Zaščita industrijske svojine. Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu je priznalo pod št. 1481 od 16. junija 1922 II. Ljubljansko velesemjsko prireditvev od 2. septembra 8. ure jutratja do 11. septembra 18. ure zvečer, razstavnega značaja in izdalo na podlagi F br. 99 a) u čl. 10. Privremenog zakona o državnoj trošarini taksuma i pristojbinama i po predpisih čl. 94 Naredbe o izvrševanju uredbe o zaščiti industrijske svojine, da uživa razstavljalce izuma ali proizvoda pogodnosti prioritete od dneva, ko je dotični predmet izločil, če najkasneje v treh mesecih po zaključku velesemja zaprosi za zaščito industrijske svojine. Na to ugodnost opozarjamo vse izumitelje, kateri želijo razstaviti svoje izume ali proizvode na »Ljubljanskem velikom semnju«.

Dobava vreč. Komanda Dunavske divizijske oblasti v Beogradu razpisuje na dan 29. julija t. l. drugo ustmeno javno ofertalno licitacijo glede dobave 150.000 do 200.000 novih vreč iz jute. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razstava zajčjerejskega društva v Mariboru.

Današnje cene mesu primorajo večino prebivalstva, da omeji uporabo mesa. Najbolj učinkujoče sredstvo proti današnjemu pomanjkanju in draginji mesa bi bila med drugimi tudi povzdiga zajčjereje.

Zajčje meso je zdravo, okusno in redilno, enač v okusu kuretni, je pa znatno cenejše. Iz zdravstvenega ozira je zajčje meso radi lahke prebave posebno za one, ki trpijo na želodcu in za rekonvalescente kot hrana. Priporočljivo, kot dijeta pa služi bolnim na protinu, ker razen zajčjega mesa samo še kuretna ne potrebuje kislinskih soli. Po uradni analizi dr. Razbergerja, vodje bakteriološkega zavoda gospodarske zbornice province Saksone v Hallu na S., vsebuje: zajčje meso 40,15% redilnih snovi; po analizi Königa in Bümmerja goveje meso 24,20% telečje meso 24,61%, prašičje meso 27,11%, kuretna 31,62%.

Nobeno drugo meso ni z ozirom na mnogovrstno pripravo in lahko prebavo bolj priporočljivo in zajedno hranljivo, kakor zajčje meso. Kuhano, pečeno, praženo, ocvrto, torej vsakovrstno pripravljeno se da uporabiti.

Racijonelna zajčjereja se že desetletja goji z velikim uspehom v Franciji, Belgiji, Nemčiji, Angleški in v Ameriki. Letna uporaba zajčev v teh državah se ceni najmanje na 400 milijonov kosov.

V Parizu samem se po zdravniških izkazih dnevno prihrani 15.000 kosov, skoraj ravno toliko v Londonu. V teh

glavnih mestih se dobijo v splošnem na boljših in meščanskih mizah zajčja jedila. V najboljših restavracijah se servira Lapuisante in Gibelotte (rjavi Ragout), v skoro vsaki točilnici Gibelotte in ocvrto zajčje meso. V Angliji se servira zajčja pasteta že pri zajutruku in razvijeni angleški delavec uživa ob nedeljah svojo zajčjo pečenko. Tudi v Nemčiji je postalo zajčje meso ljudska hrana.

Pri nas vlada še v mnogih krogih mrznja do uživanja zajčjega mesa, ki pa ni razumljiva če se pomisli, da zajčje racijonelno gojen uspeva samo v snažnih hlevih in pri izključno čisti hrani ter ima z ozirom na okusnost napram kuretni, racam, goskam in prašičem mnogo prednosti.

Skoro več koristi kakor meso, prinašajo racijonelnemu zajčjereju kože. Tako se iz Montreua pri Parizu in drugih francoskih krajev, kjer se barvajo zajčje kože, potem iz Genta, Brüsselja, Leipziga itd. letno izvažajo približno 80 milj. kron kožuhovalne, večino pa kot imitacija sealskina, hermelina, kune, bobra, chinchila, modre lisice po celi Evropi in Ameriki.

Po statistiki lipških trgovcev so letno proizvedli kožuhovalne iz 50 milj. evropskih in 56 milj. avstralskih zajčjih kož in samo iz 50 milj. vseh drugih kož. Zajčje kože so torej zelo važna kožuhovalna, čemur se ni čuditi že radi nizkih cen. Služijo za ženske jope, plašče, ovratnike, mufe, čepice, pogrinjake, podnožnike, itd.

V Nemčiji in Švici se vršijo tečaji, kjer se uči lastnoročno izdelovati kožuhovalno.

Tudi v Mariboru se je vršil preteklo zimo enak tečaj, obiskovan od 10 žensk, ki so izdelale mnogo ženske kožuhovalne na vsestransko priznanje. Izbiro teh del videli bodo posetniki razstave zajčjerejskega društva.

Iz zajčje dlake se v Franciji, Belgiji in Nemčiji izdelujejo klobuki; zelo fini, mehki ženski in moški klobuki se izdelujejo iz čiste zajčje dlake, medtem ko so trdi klobuki mešani z dlako divjega zajca.

Iz volne angora-zajca se v francoskih in angleških tvornicah, kakor tudi v domači industriji v Rusiji pletejo različni oblačilni predmeti, ki so gorkejši kot marsikatera kožuhovalna.

Volna angora-zajca mešana z ovčjo volno služi za izdelavo blaga za ženske obleke.

Kože starih, doraslih zajcev se ustrojijo in se rabijo črno, rjavo in belo barvane za zgornje usnje čevljev, kože mlajših živali pa kot material za žepce, vloge, rokavice itd.

Razstava bo nudila posetnikom mnogo izbire v različno barvanem zajčjem usnju, kakor tudi v čevljih in enakega usnja.

Zajčjereja ima celo vrsto prednosti, katerih najvažnejši cilj je danes nuditi okusno, zdravo, redilno in pri tem dokaj ceno mesno jed manj premožnim slojem. Zajčje meso naj postane ljudska hrana, to je cilj zajčjerejskega društva v Mariboru, pri tem pa računata na podporo vseh. Ne samo veleposelniki, mali kmet, poljski delavec itd., tudi mešan je največkrat v polju gojiti zajce. Kjer ni mogoče gojiti perutnine, tam se gotovo lahko goji zajci. V zajčjerejski razstavi se bo predavalo o gojenju in negovanju zajca. Društvo je vedno pripravljeno, dati nasvete in pojasniti.

Razstava se vrši 5. in 6. avgusta t. l. na vrtu gostilne Halbwidl (Jurčičeva ul.). Gojitelji, ki se hočejo razstavi udeležiti, naj si preskrbijo pogoje pri zajčjerejskem društvu.

Gospodarstvo.

Kraljeva dvorna spedicija „Orient“ d. d. v Mariboru.

Kakor na drugih gospodarskih poljih, se osamosvojujemo tudi na speditorskem. Naša spedijska podjetja rastejo in se širijo. Dne 10. t. m. je imela kraljeva dvorna spedicija »Orient« d. d. v Mariboru v svojih prostorih izredni občni zbor, na katerem se je izporočil razvidelo, da tudi ta družba jako razveseljeno napreduje, čeprav je stara komaj pol leta. Občni zbor je otvoril in pozdravil navzoče najprej predsednik, industrijalec Janko Tavčar, na to pa je podal poročilo o druž-

binem delovanja njen ravnatelj in član upravnega odbora g. Albert Pečevnik. Najprej se je spomnil bridke izgube, ki je zadela družbo s smrtjo neumorne veletrežca A. Kolenca v Celju, v katerem je izgubila priljubljenega člana upravnega sveta, na to pa je govoril o nagibih, ki so privedli do ustanovitve »Orienta« ter težkoče, ki so se mu spočetka stavile na pot. — »Orient« je že spočetka pristopila kot delničarka spedijska družba »Čechoslovakia« d. d. v Pragi, v kateri je združenih nad 150 spediterjev Češko-slovaške. Kot druga je pristopila dunajska firma Avg. Dworschak, dalje pa še tvrdka »Praga« v Brnu v tesni zvezi z »Orientom« pa stoji še sledeč spedijske tvrdke A. Welte-Furrer, A. G. Zürich; Hugo Minack, nasl. Stettin; Berthold Jakoby, Hamburg-Wiesbaden, Seegmüller in Cie Strassbourg ter še nekatere druge, katerih pa zaenkrat še ne omenimo. Dalje je omenil, da je pričela letos v aprilu na podlagi nekega starega paragrafa, katerega pa naša država nikoli ni priznala, izvrševati carinsko-posredniške posle, proti čemer pa bodo spediterji podvzeli vse potrebne korake. Dosedanji razvoj »Orienta« kaže, da bo igral v bodočnosti v Srednji Evropi ako ne morda ravno prvo, pa vsaj eno glavnih ulog. Doslej je ustanovil lastne podružnice v Ljubljani, Zagrebu, Raketu in na Jesenicah ter ekspoziture v Beogradu, Bakru, Subotici, Sušaku, Osijeku in Splitu. Delo družbe je priznal tudi Beograd, ki je poveril »Orientu« dvorne spedijske, katere je izvršil tako, da ga je dvorni minister predlagal v odlikovanje, na kar mu je kralj podelil naslov »Kraljeva dvorna spedijska«, odlikovanje, ki je prvo v naši državi. Družba ima lastno hišo, nabavila si je tovorne automobile, sezidala je lastna skladišča, hleve, avtogaraže in remiso za vozove. Posla je imela družba v prvi polovici leta svojega obstanka toliko, da je morala uradništvo pomnoževati od meseca do meseca. Vseled lepih uspehov sta ponudili sodelovanje pri »Orientu« tudi Slavenska banka d. d. in Trgovska banka. Delniška glavnica znaša 1.000.000 Din. je popolnoma vplačana, pa ne predstavlja niti same vrednosti nepremičnin in premičnin, ki reprezentirajo daleko več. Celokupen promet je znašal v prvem polletju: uvoz 4.423.817 kg., izvoz 8.534.256 kg., prevoz v obsegu mesta 1.829.863 kg., carinsko posredovanje, uvoz 3.866.629 kg., carinsko posredovanje, izvoz 8.525.256 kg. Bilanca je torej izpadla neverjetno ugodno. Na to se je enoglasno sklenilo, da se poveča glavnica od 4.000.000 K na 10.000.000 K. Delničar in nadzorstveni svetnik, g. Alojz Križnič je izrekel v imenu nadzorstvenega in upravnega sveta ravnateljstvu in uradništvu priznanje in zahvalo, navzoči vladni nadzornik gosp. okrajni glavar Lajšnič pa je v svojem govoru pozdravil razvoj domačega podjetja ter mu želel še obilo uspehov.

—o—

g Davek na vojne dobičke za 1. 1920. Te dni izide v Uradnem listu zakon o davku na vojne dobičke za leto 1914—1920 z dne 17. februarja 1922, s katerim je zakonodajni odbor narodne skupščine v seji dne 24. 12. 1921 dopolnil in izpremenil začasni zakon z dne 6. 4. 1920, Ur. l. št. 173 ex 1920 ter priložilo 5 fin. zakona za leto 1920—1921, Uradni list št. 436 ex 1920 ter hkratu razširil pobiranje davka na vojne dobičke tudi na leto 1920 v isti izmeri, kakor se je pobiral za leto 1919. Predno se je pa ta zakon objavil, je narodna skupščina v seji dne 28. 2. 1922 določila za odmero davka na vojne dobičke za leto 1920 izjemna določila, ki jih vsebuje št. 3 b) zakona o proračunskih dvanajstlinah za meseca marec in april 1922 Uradni list št. 56 ex 1922. Da ne nastanejo v tem oziru nesporazumljenja, se davčni zavezanci opozarjajo, da se bodo davčna oblastva ravnaia pri odmeri davka na vojne dobičke z leta 1920 po določilih zakona o davku na vojne dobičke z dne 17. 2. 1922, ki se objavi te dni v Uradnem listu, le toliko, kolikor niso ta določila izpremenjena z določili št. 3 b) zakona o proračunskih dvanajstlinah za meseca marec in april 1922 oduosno št. 6 zakona o proračunskih dvanajstlinah za maj in junij 1922.

g Naknadno žigosanje obveznic predvojnih posojil avstro-ogrskih monarhije. Delegacija ministertva financ v Ljubljani objavlja uradno: Ker naši državljani še vedno vlagajo prošnje za popis in žigosanje obveznic predvojnih posojil bivše avstro-ogrskih monarhije, dasi je rok že potekel koncem marca t. l., bo gospod finančni minister poskusil pri reparacijski komisiji v Parizu izposlovati dovoljenje za naknadno žigosanje takih obveznic. Zato se interese — naši državljani — pozivljajo: 1. da vse svoje nežigosane obveznice predvojnih posojil bivše avstro-ogrskih monarhije kar najhitreje pošljejo s posebno prošnjo neposredno generalni direkciji državnih dugov v Beogradu; 2. da v prošnji navedejo, zakaj obveznice niso predložili v določenem roku; 3. da v slučaju — če so obveznice prinesene iz inozemstva — navedejo: a) od kod so prinesene; b) kje in zakaj so bile depozirane; c) ali je vložen protest proti žigosanju pri dotični inozemski vladi neposredno ali potem naše vlade in d) ali so bile obveznice prijavljene generalni direkciji državnih dugov in kedar. — 4. Predložijo naj se tudi obveznice, ki so bile v inozemstvu provizorno ali definitivno žigosane od dotične države. V takih slučajih je priložiti prošnjam tudi dokaz o državljanstvu (domovnico) in pa dokaz lastniške pravice. — 5. Prošnje morajo biti kolkovane v smislu zakona o takesih. — Interese, ki bi se temu pozivu ne odzvali, bodo morali sami nositi eventualne posledice svoje zamude. Za naknadno žigosanje se ne prevzame nobena obveznost. To žigosanje se bo izvršilo le, če reparacijska komisija privoli. Obveznice se bodo lastnikom vrnile, čim bo reparacijska komisija o tem izdala svojo odločbo. Naši državljani v inozemstvu naj vlagajo prošnje pri dotičnem kr. poslanstvu ali pri konzulatu.

g Izgubljene obveznice predvojnih avstro-ogrskih posojil, postopanje za njih nadomestitev. Finančna delegacija objavlja uradno: Po razpisu finančnega ministertva z dne 1. julija 1922, D. br. 12.836 je v slučaju, da se je kaka obveznica predvojnih avstro-ogrskih državnih posojil izgubila ali sicer uničila, pa jo želi lastnik nadomestiti, postopati tako-le: Po izvršenem amortizacijskem postopanju, ki se naj uvede pri pristojnem sodišču, se v uverjenim prepisom sodniškega sklepa zaprositi: a) glede avstrijskih obveznic pri generalni direkciji državnih dugov na Dunaju I. Singerstrasse, b) glede ogrskih obveznic pri madžarskem finančnem ministertvu v Budimpešti, za potrdilo, da dosedaj niso bile izdane nove obveznice, niti ne izplačane obresti od časa izdaje sodniškega sklepa dalje. To potrdilo se bo smatralo kot originalna obveznica in naj se predloži generalni direkciji državnih dugov v Beogradu radi žigosanja.

g Dobava mesa. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje na dan 20. julija t. l. ob 10. uri dopoldne sklepanje pismenih neposrednih pogodb za dobavo mesa meseca avgusta in septembra 1922 za garnizije Ljubljana, Celje, Ptuj in Slovenska Bistrica in sicer pri indendanturi Komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani, pri vojnem okrogu v Celju ter pri komandah mesta v Ptuj in Slovenski Bistrici. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava bron za ležišča. Ravnateljstvo državnih železnic v Sarajevu razpisuje ofertalno licitacijo glede dobave 2200 kg bron za ležišča. Pismene ponudbe je vložiti najkasneje do 1. avgusta t. l. pri imenovanem ravnateljstvu v Sarajevu. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava manufakturnega blaga in rokodelskega orodja. Oddelek za socialno politiko v Ljubljani razpisuje dobavo: 1000 m blaga (molino) za perilo, 1000 m blaga (štruks) za delovne obleke, 400 m blaga za podlage in 30 garnitur orodja za čevljarje, krojače in sedlarje. Pravilno kolkovane pismene ponudbe, ki naj bodo tudi zapečateni, z vzorci vred naj se pošljejo Invalidskemu odseku Ljubljana, St. Peterska vojašnica, najkasneje do 18.

julija 1922. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Prodaja stare vojaške opreme. — Uprava odeljka vojne odeče II. v Melinah bo prodala dne 16. avgusta t. l. ob 9. dopoldne na javni dražbi razno staro vojaško opremo (obleke, perilo, čepice, obutev, dokolenke, torbe, krpe, nogavice, nahrbtnike, šotorna krila, slavnice, oboje, poljske steklenice itd.) Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g VIII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljske rastline. Zatec, CSR, dne 6. julija 1922. Zadnji teden se je stanje hmeljskih nasadov izboljšalo. Včerajšnji dež je rastlino precej okrepljal, dasi ga je bilo premalo. Danes se lahko reče, da ste dve tretini vseh nasadov prav lepi. Rastlina v njih je dorastla do vrha žice, je zdrava in krepka. Bolhači se nahajajo le še tu in tam. V okolišu se nahaja vendar tudi precej občin, v katerih so nasadi bo bolhaču občutno trpeli; v njih je rastlina zrastle le do 1/2 žice in ne bodo dali tudi pri najugodnejšem vremenu normalne letine. — Zdravi nasadi stoje v polnem cvetju in obljublajo prav dobro letino — ako seveda še ne pride kaj nepričakovane vmes. Več dežja in stanovitno lepo vreme s toplimi nočmi bilo bi potrebno v nadaljnjem razvoju hmeljske rastline. O množini letošnjega pridelka govoriti, bi bilo pre zgodaj; vendar se lahko reče, da bomo letos več pridelali kakor lanske leto; vse je odvisno od vremena. — O stanju kmetijskih nasadov v Nemčiji poroča ravnatelj Gaaba iz Zateca sledeče: Mali okoliš Spalt obljubljuje prav dobro, največji Holedan in drugi največji Herobrunck pa le srednje dobro letino. V zadnjih dveh okoliših je stanje hmeljskih nasadov podobno oremu na Češkem, namreč 1/2 slaba. Najmanjša okoliša: Neustadt a. d. Aisels in Kindinder Land ne prideta v poštev. Letina Bavarske torej ne bo preobila; ker pa večinoma goji pozni hmelj, se še glede letine lahko marsikaj spremeni.

Izored sodišča.

Pregoreč socialist.

Radi § 11. zakona o redu in radu se je zagovarjal te dni pred tukajšnjim sodiščem čevljarški mojster Fran Budja, stanujoč v Stritarjevi ulici štov. 18. Dne 1. maja je prišel na rdečo opletenem kolesu na dvorišče Špeseve žage, ter zahteval od delavcev, da takoj ustavijo delo. Ker tu ni imel nobenega uspeha, je šel v pisarno ter tam grozil, da bo napravil »tak kraval, da bo kar grauš«. Nekemu delavcu, ki je nesel desko, je grozil, da ga bo vrjel, če ne odloži takoj deske in ustavi delo. Prisodili so mu 14 dni zapore.

Odmevi Kamplovega hajduštva.

Te dni so se zagovarjali pred sodiščem 17-letni Konrad Friedl, Ivan Struel in Terezija Malagner iz Rogoze, ker so skrivali in pomagali znanemu rogoškemu hajduku Kampu z obleko, živili in orožjem. Obsojeni so bili Konrad Friedl na 14 dni zapore, Ivan

Struel na 8 mesecev težke ječe in Terezija Malagner na 1 mesec zapore.

—o—

Carinske cvetke.

Včeraj se je vršila glavna razprava zoper carinika Milana Tošića, ki je zahteval od spedijske tvrdke Schenker & Co. darila in sicer večkrat po 100 Din. za vsak vagon. Razprava je bila radi zaslišanja nadaljnjih prič preložena.

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

Sokolstvo.

I. JUGOSLOV. VSESOKOLSKI ZLET V LJUBLJANI.

Vstopnice na telovadišče k prireditvam vsesokolskega zleta v Ljubljani. Z razpado vstopnic k vsesokolskim prireditvam predzletnih in zletnih dni, se je pričelo ter se prodajajo vstopnice v Ljubljani, v pisarni Jugoslov. Sokol. Saveza Narodni dom, v Mariboru v podružnici Ljubljanske kreditne banke, istotako v Celju, v Kranju, v Splitu, v Sarajevu in v Novem Sadu. V Zagrebu se dobe vstopnice v Prvi hrvatski štedionici, v Beogradu v Beogradski ujedinenjeni banki in v Osijeku v Jugoslavenski banki. Pozivljamo vse brate in sestre, da si čim prej preiskrbe vstopnice, ker je zanimanje za zlet tako veliko, da bodo vstopnice pred zletom popolnoma razprodane.

Zletni znak. Pozivljamo vsa bratska društva, da čimprej naroče zletni znak, ki se naročnikom že razpošilja. Posameznikom se zletni znaki od Saveza ne pošiljajo, temveč jih morajo vsako naročiti pri svojem društvu. — Cena zletnemu znaku 20 Din., razven tega mora plačati še vsak 1.50 Din. za zavarovalnino v slučaju nesreče med vožnjo in pri telovadbi na telovadišču. Članstvo ima z zletnim znakom prost vstop na člansko tribuno k vsem prireditvam na telovadišču, pravico do znižane vožnje, do brezplačnega skupnega prenočišča, prost vstop v deželni muzej ter dne 13., 14. in 15. avgusta prost vstop v sokolsko razstavo. Razven tega imajo člani z znakom 50% popusta pri vstopnini v razstavo Narodne galerije. Pri naročilu mora poslati vsako društvo točen seznam bratov in sester, ki so naročili znak.

Vrnite prijavnice pole. Vsem bratskim društvom smo razposlali prijavnice pole za naračajski dan dne 23. julija in za zletne dni. Dosedaj je vrnilo pole le majhen del društev. Ponovno pozivljamo vsa bratska društva, da naj izpolnijo prijavnice pole ter jih nemudoma vrnejo Savezu. Bodite točni v poslovanju, ker je drugače nemogoče izvesti priprave.

Zahtevajte v vsaki gostilni „Čabor“.

Jadranska banka Beograd.

Delniška glavnica: Din. 30.000.000. — Rezerva: Din. 15.000.000.

PODRUZNICE:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: JADRANSKA

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLAND STREET — NEW-YORK CITY.

ZAHTEVAJTE POVSOD

Pekatete

tudi same makarone iz stare znane tovarne Znidaršič & Valenčič, Ilirska Bistrica

ZALOGA R. Bunc in drug Ljubljana—Celje—Maribor

1155

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.
(Dalje.)

(11)

Toda prišli so. Lloyd jili je sezval v zadevi pr-
voredne tehtovitosti in vzajemnosti, ki jo zaplodi de-
nar vse čvrstejšo nego kri, jim ni dopustila, da bi
zaostali. Niso prišli samo zato, ker so vohali dobiček
(saj ni bilo izključeno, da bodo celo morali krvaveti!),
prišli so predvsem ker so se nadejali, da razmahne
z njih pomočjo nasutek, ki ustreza njihovi podjetno-
sti, po kateri so bili postali veliki. Lloyd je bil v svoji
poslanici oni tajinstveni nasutek označil za »naj-
večji in najdrznejši projekt vseh časov.« To je zado-
večilo, da bi jih izvabilo iz samega pakla. Zakaj stvar-
ati jim je bilo isto kar živeti.

Pokret toliko poglavarjev kapitala seveda ni
ostal neopažen, saj je slehernega izmed njih obkro-
žal dovršen alarmovni sestav. Že jutraj je bila borzo
stresala lahna mrzlica. Kdor sedaj pogodi pravo, si
pridobi premoženje! Novine so razglašale imena vseh
pozabljive pripomniti, koliko je bil vsak posamez vre-
den. Popoldne ob petih je že šlo visoko v milijarde.
Vsekako se je pripravljalo nekaj izrednega, velikani
saka bitva kapitala. Poedini dnevniki so se delali, ka-
kor da prihajajo prav od luncha pri Lloydju in da so
od vratu založeni z izvestili, da pa jim je Lloyd zo-
bovzagvozil. Drugi so bili še smeješi in so obja-
vili, kar jim je prijatelj Lloyd zaupno povedal ob po-
sladku: da ne gre za nič posebnega. Električna eno-
tračniška brzovoznica naj se nadalji iz Chicago do
San Francisca. Zrakoletni promet naj se razširi
čez vse države, da bo prav tako mogoče poleteti v
katerokoli mesto kakor se more denašnji dan v Bo-
ston, Chicago, Buffalo in Sv. Louis. Hobbyjeva misel:
Newyork premenjen v ameriške Benetke, bo v krat-
kem vsvarjena.

Poročevalci so hotel ovohovali kakor policijski
psi, ki so našli sled. Njih pete so na Broadwayju
svedrale dolbine v razmeščani tlak iz zemeljske smo-
le, in strmeli so ob tridesetih šestnadstropnem Atlanti-
cu kvišku, dokler jim ni ležkeča beljava nebotične
stene v možgane pritvarjala blodnih videnic. Enemu
od njih, ki je bil prav posebno navihane, se je celo
snela veleumna domislila, da se je vtihtopil v hotel
kot telefonski delavec, pa ne samo v hotel: — prav
v milijarderske sobe, in tam je šaril in se ukvarjal s
telefonskimi napravami, da bi vendarle ulovil kako
besedo. Toda upravitelj hotela ga je zasledil ter vltud-
no opozoril, da so vse naprave v redu.

Kakor orjaški stolp v višek štrleča apnenobela
hotelska zgradba je drgetala od žarne pripeke in
grozničave razburkanosti ter molčala. Zvečerilo se
je, pa je še vedno molčala. Oni navihaneec od danes
popoldne se je obupan vrnil brkast, češ da je Van-
derstyffov monter, ki mora nekaj pregledati pri
stroju zgoraj na strehi. Toda upravitelj hotela mu je
z vltudnim nasmeškom izjavil, da je tudi Marconijev
aparati gospoda Vanderstyffta v popolnem redu.

Tedaj se je časnikarski navihaneec umaknil na ce-
sto in tam ga je razneslo: na naglem je bil nekam iz-
ginil, da si izmislil kaj novega. Čez eno uro se je pri-
kazal kot globetrotter v avtomobilu, polnem oleplje-
nih kovčgov, in je zahteval sobo v 36. nadstropju.
Ker pa so v 36. nadstropju stanovali hotelski usluž-
benci, se je moral zadovoljiti s sobo številka 3512,
katero mu je upravitelj ponudil z ustrežljivim obra-
zom poslušajočega opravnika. Tam je kitajskemu loyju,
ki je z drugimi vred stregel na nastrešnem vrtu, ob-
ljubil bogato podkupilo, ako mu vtihtopi v katero-
koli rastlico v kebljih tam zgoraj neznačno pripravo,
ne večjo od fotografskega kodaka. Pa ni bil pomislil,
da je allanit kaljeno jeklo, ki ga ne prebije noben iz-
strelek.

Allan je bil dal podrobna navodila in upravitelj
hotela je jamčil, da se bo zgodilo po Allanovi volji.
Cim so bili povabljeni zbrani na roofgarden, se lift
ni smel dvigniti nad 35. nadstropje. Boyji-strežaji niso
smeli ostaviti nastrešnega vrta, preden ni bil odšel
poslednji gost. Le šestorici predstavnikov časopisja in
trojici fotografov je bil pristop dovoljen (Allanu so

bili prav tako potrebni, kakor je bil on njim) — toda
le na častno zagotovilo, da med zborovanjem ne bodo
v stikih z vnanjim svetom.

Nekoliko minut pred deveto je Allan sam prišel
na nastrešni vrt, da se uveri, ali so se vse njegove
odredbe natančno izvršile. Ko bi trenil, je zapazil vti-
hotapljeno pripravo za brezžično telefoniranje v ve-
jevju lavorikovega drevesca in četrt ure nato jo je
časnikarski navihaneec kot lično prevezan in zapeča-
ten brzoodpremi povitek zopet imel na številki 3512
— ne da bi bil presenečen, saj je bil v svojem preje-
malu razločno slišal glas, ki je nekam nevoljno ve-
lel: »Spravite mi to reč v stran!«

Od devetih je lift zopet vozil.
Povabljeni so se uznojeni ter puhajoč povzpe-
njali na plano iz hotelskih zidin, ki so vkljub hladnim
napravam žarele v vseh produšnicah. Iz pekla so pri-
hajali v vice. Vsakega poedinca je stopivšega iz dvi-
gala pred to vročinsko steno vrglo nazaj. Nato pa je,
preden bi trenil, slekel suknič, ne da bi bil navzočni
dami prej vltudno poprosil dovoljenja. Te dami sta
bili: Maud — vedra, cvetoča, v snežnobelem odelu
— in mrs. Brown, priletla majhna, na videž siroma-
ška gospa požoltega obraza in s sumnjavim pogle-
dom naglulih skupuli: najbogatejša žena Držav in
zloglasna odrtnica.

Povabljeni so se med seboj poznali vsi brez iz-
jeme. Seznanili so se bili na raznih bojiščih, bili mno-
go let boje z ramo ob rami ali pa eden zoper druge-
ga. Njih medsebojno spoštovanje ni bilo preveliko,
čislali pa so se vendarle. Bili so skoraj vsi že osiveli
ali belolasi, mirni, častiljivi, in izbistreni kakor jesen,
in njih večina je imela dobrodšne, prijazne, celo
otroške oči. Postavali so v gruclah ter kramljali in se
šalili ali pa so po dva in dva hodili sem ter tja in si
pšepetavali. Samovalci in malobesedniki so že tiho
sedeli v klubovnih stolah in gledali hladno, zamašeno
in malce čemernege obličja na perzijsko preprogo,
razprostrto po tleh. Včasih so pogledali na uro in se
ozrli na lift: še vedno so dohajali zapoznelci...

Spodaj je brbotal Newyork in zdelo se je, da puh-
teča parica vročino dvoji. Newyork se je potil kakor
rokožorec po boritvi, sopotal je kakor lokomotiva,
ki je prevozila svojih tristo milj in se izpuhala v
kolodvorski zaklonici. Avtomobili, ki so lepeji v raz-
meščanem cestnem asfaltu, so brneli in hruntali po
broadwayski globeli, drug drugega rineči vlaki elek-
tričnih voz so bili svoja zvonilna znamenja; nekje, v
dalji, je rezko jekal vreščav zvonec: gasilski vozo-
vlak, drevec se po cestah. V zraku je brnelo kakor
od orjaških zvonov, vmes pa so se čuli daljnji vzkriki,
kakor bi daleč proč nekje trumoma klali ljudi.

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Bešar.

Odgovorni urednik: Rudolf Oehm.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

**Zahtevajte sedaj pri
nakupu zopet izrecno**

jeve staroznane

izdelke

1120

dobe se v vseh špecerijskih trgovinah.
Glavno razpečevanje na debelo za državo SHS:
FRAN K. LEŠNIK, Maribor, Cankarjeva ul. št. 26.

Trgovino v najem

ali primeren prostor na
deželi išče ali vstopi tudi
kot družabnica v dobro
vpeljano manufakturno ali
špecerijsko trgovino izur-
jena trgovka. Drago Be-
seljak, An. zavod Lju-
bljana, Sodna ul. 5 1182

11855-3

Za takojšnji nastop iščem

**kotlarske
pomočnike**

Plačam na uro K 30.—
Stalno nameščenje.

Kotlarska delavnica

Miloš Zagorac

Illica 170 ZAGREB Illica 170

11855-3

Jos. Martinc

Maribor
Galanterijska veletrgovina

**Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapeln. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge**

Zavesa

Blago zapohištvo

Posteljno perje

izvzredno nizke cene
v zalogi pohištva

Karol Prels

Maribor

Gospodna ulica št. 20

Telefon 1179

100% Svoboden ogled
Gostilni brezplačno

Ne pozabi naročnino!

**Graški semenj
1922**

od 26. avgusta do 3. septembra

*

Posebna prireditel:
Veliki poljedeljski semenj s stroji,
orodjem in potrebščinami za
poljedelce

*

Sejmski urad: Graz, Burggasse 13

Naznanjam cenj. gostom, da sem si nabavila večjo množino

prvovrstnega dalmatinskega vina

katerega bodem točila liter po K 36.—, v moji gostilni „Domovina“, Vetrinjska ulica 1 nasproti kavarne. Na debelo po sporazumu.
Prvovrstna domača in dobra vina ter dobra kuhinja je vedno cenj. občinstvu na razpolago.
MARIJA KNUPLEŠ, gostilničarka.

Cesar Karel

ga ne bo več pil, pač pa bi vsi drugi morali poskušati
novi dovoz I.-vrstnega dalmatinskega črnega vina, ka-
tero se toči v Dalmatinski kleti restavracije „MARIBOR“
Grajski trg šte. 1, po K 26— liter.
Za pristno dobro kapljico jamči ter se priporoča

LOJZE BRATOŽ, gostilničar.

V nedeljo dne 16. julija 1922 v gostilni **IVIČ**
Rajčeva ul. 6

VRTNI KONCERT

za obilen obisk se priporoča

1180

gostilničar.

Prodajalka

izurjena v trgovini z mesanim blagom, dobra moč, 25 let stara,
želi spremeniti službo. Gre tudi na deželo in pomaga tudi pri
gospodinjstvu. Naslov pod „Zanesljiva“ v upravi. 1186 3—1

Brusači stekla

Izbijajo prijetno službo z dobro plačo v Novemestu
(Bačka). Ponudbe je nasloviti pod šifro „Zrcalo“ na
upravnništvo „Tabora“. 1142 3—2

POZOR!

Kupujem po najvišji dnevni ceni
vsakovrstne prazne steklenice.

1163

Carič & Matković
Vetrinjska ul. 9.

- Medič, Rakovec & Zankl -

d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. Brzjavi: Meraki, Ljubljana.
Skladišče: Novi Sad. — — — — — Telefon 64.

Gospodsk. ul. **Podružnica MARIBOR.** Šolska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost; barve za
obleke, vse vrste barv, suhe in oljnat, mavec (gips),
mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklar-
ski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski
čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“

Lak za pode. Emajlni lak. Linoleum
lak za pode. Bronuline. 1038

Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Otvoritev krojaške delavnice!

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril v
Mariboru, Pristan šte. 6. I. nadstr. krojaško delavnico
ter se slavnemu občinstvu najtopleje priporočam.

1168

Rajko Zoter.

Volanijeva Lužina

za pranje perila, pere perilo v 10 minutah snažno
belo. Izborno sredstvo za pranje volnenega, svi-
lenega in barvanega blaga v mrzli vodi; popolna
neškodljivost zjamčena. Priporočeno od mnogih
bolnic in sanatorijev. **Reform-šolska kreča**
zajamčeno brez peska. — Glavno zastopstvo za
Slovenijo. Ljubomir Zemrič, Maribor, Popovičeva 7
1175

AMERIKANSKI Singer

šivalni stroji, dobijo se edino
v naši lastni novi trgovini
Maribor, Šolska ul. 2.

kakor tudi:

Singer igle **Singer** olje
Singer sukanec 1127
Singer nadomestni deli itd.
Singer šivalni stroji za rodbinsko rabo in
obrtniške svrhe.

Prodaja na mesečno odplačilo (24 mesecev)

Lastna mehanična delavnica za popravila
vseh sistemov šivalnih strojev.

Singer šivalni stroji
Bourne & Co., New-York
Maribor, Šolska ulica šte. 2

Mala oznanila.

Absolviran učenec državne
trgovske šole s prav dobrim
uspehom išče prakse v mari-
borski specerijski trgovini. —
Prosi na-lova na upravo tega
lista pod št. 1904, da se pride
osebno ponuditi. 1165 3—2

Slastičarski učenec se spre-
me pri Emanu Ilich, Sloven-
ska ulica 5, 1174

Hermine Kotbauer, babica,
se cenj. občinstvu najtopleje
priporoča, 1096 3—3

Gostilna Balon, Pobrežje.
Vsako nedeljo in praznik
koncert. Začetek ob 15. uri.
Vstop prost. 1172

Večja, čista soba z dvema
posteljama, se išče za takoj.
Cena postranska stvar. Pisme-
ne ponudbe pod „Achim“ na
upravo lista. 1162 3—3

Kolo, dobro ohranjeno, se pro-
da. Čepova ulica 12, I. nadstr.
1179

Proda se kratek **glasovir**. Kre-
kova ulica 8-III, 1178

Prodajo se **mladi psi** (Fox-
terrier). Merkl, Rajčeva ulica
št. 2. 1177

Proda se dobro ohranjeno **kolo**
(Puch). Koroška cesta št. 35.
1176

Za zgradbo hiš se prodaja:
votla cementna opeka, ce-
mentna strešna opeka, masa
za Heraklith-stene, gipsove
dile in prvovrstni portlandski
cement znamke „Split“ v vsaki
množini pri „Hitrezi“, Ma-
ribor, Vetrinjska ulica št. 30,
telefon 212. 1181 4—1

Soba z dvema posteljama se
da takoj v najem za 3 me-
sece. Naslov v upravi. 1175

Gonilni jermen iz prvovrst-
nega usnja v vsaki širini ka-
kor tudi šiv. in vezalni jer-
meni v zalogi pri Ivanu Kra-
vos, Aleksandrova cesta 13.
1185 10—1

Brivnica Frana Novaka na
Aleksandrovi cesti št. 22 se
priporoča. 3

Dobro mleko in drugi mlečni
izdelki se dobijo v mlekar-
ni Ivana Golob, Slovenska ulica
št. 16. 1114 10—7

Stavbni prostor ali majhna
hišica se kupi v Mariboru.
Ponudbe na Matija Koler, ul.
mojster, Grešnjevič. Gornja
Radgona. 1138 10—3

Kumare iz cvetličnikov kg 16
do 20 K. **Melancani** komad
4 do 6 K in vsa druga zele-
njava najcenejše pri „VRT“
Džamonja in drugovi, Maribor.
Telefon 150. 1186 10—3

Jetika! Strokovni zdravnik za
pljučne bolezni **dr. Pečnik**
ordinira s izjemo torka in pet-
ka v St. Jurju ob j. z. Kupite
tudi njegove tri knjige. Naro-
čila, kako do zdravja priti, o-
zdraviti. 489

Brivnica „Union“, Glavni trg
št. 1, sem popolnoma preure-
dil ter je cenj. občinstvu pri-
poročam. Kostomaj. 1167 2—3

Prodajo se **trije dresirani po-
licijski psi** voljeje pasme.
Interesanti se naj obrnejo na
našo upravo. 1152 3—3

Konj, rujava barve, 7 in po-
let star, za težko vožnjo spo-
soben, se prod. M. Berdaj,
Maribor. 1184 3—3

Odda se prostorni lokal s skla-
diščem za trgovino, pisarno
ali delavnico sredi mesta. Po-
jasnila Dravska ulica 10, I.
nadstr., vrata 11. 1115 5—4

Solidna gospodična

išče sobo, eventualno tudi frano,
pri boljši rodbini. Ponudbe na
Mariborska tiskarna d. d., Ma-
ribor.

Trgovski vajenec

1151

se takoj sprejme pri tvrdi

Franjo Resnik

Maribor-Krčevina.

Veletrgovina Karol Haber, Maribor

Aleksandrova cesta 39 Telefon šte. 149 Brzjavi: Haber Maribor. 1173

priporoča kolonijalno in specerijsko blago, moko in deželne pridelke.

I. mariborska velepražarna za kavo z električnim obratom. Velika zaloga sladkorja, soli petroleja itd.

Zaloga čevljev

lastnega izdelka

Dragotin Roglič, Koroška cesta 19, Maribor

komisijska zaloga pri Betki Lešnik. Gosposka ulica 14.